Ч. 41 (14.289). Львів, неділя 23. лютого 1936. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 223-24.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В Еспанії проголосили амнестію.

МАДРИД, 22. 2. ПАТ. Постійна делегація кортезів приняла проект декрету про амнестію. Обнимає він один параграф і розтягає амнестію на засуджених у політичних та суспільних процесах і членів міських рад, покараних за те, що у вересні 1934 р. брали участь у засіданнях рад, розвязаних декретом уряду. Правиця, що має у постійній делегації більшість, задумувала виключити зпід амнестії учасників нападу на банк в Овіедо, як злочинців кримінального характеру; був теж проект розтягнути амнестію лише на виборчі зловживання. Кінець-кінців правиця погодилася на амнестію тому, що публична опінія домагається її. Президент Замора підписав декрет про негайне звільнення всіх ще незасуджених політичних вязнів. Опісля відбув нараду з генеральним прокуратором у справі виконання декрету. Правдоподібно наказ про випущення вязнів передадуть телеграфічно, щоб вони могли в неділю вийти на волю. — Губернатори увільнили до цього часу на власну руку 1500 політичних вязнів. Вже зловили більшість кримінальних проступників, що втікли з вязниць в Овіедо та Хіхон, вихіснуючи увільнення політичних вязнів.

КАТАЛЬОНСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ ОЖИВАЄ.

БАРСЕЛЬОНА, 22. 2. ПАТ. За дозволом поліції уладила лівиця демонстрацію, несучи крім червоних прапорів також катальонські та сепаратистичні написи; лунав катальонський гимн та гасла на честь вільної Катальонії. Тому, що 30-тисячна юрба приняла грізну поставу, коли поліція намагалася відібрати катальонські прапори, влада безпеки дозволила на сепаратистичний характер демонстрації. З будинку катальонського уряду заявив заступник губернатора, що небавом слід сподіватись увільнення увязнених.

НЕ БУЛО КОМУНІСТИЧНИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

МАДРИД, 22. 2. ПАТ. Генеральний директор служби безпеки рішуче заперечив чутки про комуністичні заворушення та про 27 убитих у вуличних сутичках.

ЗМІНА ШЕФА ГЕНЕРАЛЬНОЇ БУЛАВИ.

МАДРИД, 22. 2. ПАТ. Уряд назначив дотеперішнього шефа ген. булави ген. Франка комендантом збройних сил Канарійських островів. Його місце обняв ген. Окана.

„Французький уряд у неволі соціялістів та комуністів".

ЗАЯВА ДОВІРЯ ДЛЯ САРРО.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Палата послів перевела дискусію над дуже драсливими інтерпеляціями, в саме проти того, що не покарали напасників на правого посла Гольса та проти демонстрацій людового фронту минулої неділі. Пос. Кусен домагався негайної дискусії та доказував, що „уряд є у неволі соціялістів та комуністів". Пос. Наст закинув, що уряд звязаний, бо боїться, щоб його більшість не розбилася перед ратифікацією пакту; премієр Сарро боронився і ствердив, що „Аксіон Франсез" просто взивала до нападу на лівих послів. Пос. Франклен Буйон домагався для тих, що напали на Гольса, такої самої кари, як проти напасників на Блюма. Сарро просив відложити дискусію, ставляючи питання довіря. У голосуванні дістав 380 голосів проти 151; 37 послів здержалося від голосування. — „Парі Суар" припускає, що парлямент зратифікує пакт з СССР 380—420 голосами проти 100—140.

ФРАНЦІЯ ТАКИ НЕ МОГТИМЕ РАХУВАТИ НА СССР.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Як це підмітив лівий посол Монтіні у розмові з представником часопису „Ле Пті Бле", аргументи Еріо про вартість аліянсу з СССР, дарма, що він не межує з Німеччиною — невистарчальні. Що правда, пакт Ліги Націй зобовязує її членів перепускати через свої території чужі війська, що йдуть на поміч нападеному, але Польща рішуче не дозволилаб німецькій ані совітській армії перейти через свою територію. Значить — головні закиди противників пакту з СССР обосновані.

ПОЛИЧНИК У ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Комуністичний посол Рамет ударив по лиці пос. Анріо за те, що у вчорашній промові назвав комуністів „канаіями". Республиканська федерація зажадала кари для напасника, колиж виявилося, що правильник її не передбачує, поставила внесок ввести до нього поправку. Крім цього дійшло до непорозуміння між премієром Сарро та послом Франклен Буйон, яке зліквідував віцеміністер Зеі.

НІМЕЦЬКЕ НАСВІТЛЕННЯ.

БЕРЛИН, 22. 2. ПАТ. Колишній цісарський міністер Кільман написав статтю у „Дойтше Альгемайне Цайтунг" про наради французької палати послів над ратифікацією французько-совітського пакту. Він заявив, що добре поінформовані круги не вважають становища сенату в тій справі перерішеним. „Французький нарід — пише Кільман — у справах великої політики має добре вичуття. Не без переляку бачить, що його вмотали в тенети пакту з СССР". Кільман думає, що майбутнє французької нації загрожене. Відколи Франція підписала мирові договори, не пробувала більше небезпечного кроку, як французький пакт. Слід ждати щирого та виразного слова, яке розвіє імлу, що ділить обидва народи: Францію та Німеччину. Та Франція постійно слухала трійливих впливів лихого дорадника: необоснованого страху перед новою Німеччиною.

НАРАДИ НАД ПІВНІЧНОЮ АФРИКОЮ.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Міністер закордонних справ Флянден відбув учора довшу нараду з генеральними резидентами Тунісу та Марокка про наслідки італійсько-абісинської війни на політичні, господарські та рільничі справи Французької Північної Африки.

Британські нічні маневри.

ГІБРАЛЬТАР, 22. 2. ПАТ. Вчора вечором відбулися маневри фльоти та літаків. Місто цілих 40 хвилин потопало в темряві. У місті спинили на той час комунікацію.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 22. 2. ПАТ. Минулої ночі відбувала британська летунська ескадра вправи над містом, що пів години тонуло у темряві.

МАНІФЕСТ ЕДВАРДА VIII.

ЛЬОНДОН, 22. 2. ПАТ. Дня 1-го березня надасть радіо маніфест короля Едварда VIII-го до всіх громадян британської імперії.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ОСТЕРІГАЄМО!

Від Ред.: З уваги на широко закроєний наступ на нашу молочарську кооперацію, про що „Діло" подавало в останньому часі багато вісток з краю, звернулись ми з проханням до директора Маслосоюзу п. А. Палія, щоб висловив на цю справу свій погляд на сторінках нашого часопису. Статтю Шан. Автора, в якій він оперує чисто господарськими аргументами й фактами, містимо з приємністю в тій надії, що вона викличе зацікавлення в найширших кругах громадянства.

Від деякого часу появляються на сторінках преси вістки про своєрідний „наступ" на нашу молочарську кооперацію. Тому, що це справа, яка цікавить не тільки зорганізованих кооператорів, але взагалі все наше громадянство, уважаємо за вказане на цьому місці її всесторонньо насвітлити та поробити з того відповідні висновки.

В чому діло? В половині минулого року виготовило Міністерство рільництва і земельних реформ проект молочарського закону, який мав на меті упорядкувати відносини в молочарській продукції, при чому провідною думкою того проекту мало бути таке законне упорядкування відносин у молочарському промислі, яке збільшувалоб доходовість хліборобів. Засновки безумовно дуже хосенні, але яка з цього вийшла дійсність?

Щоб багато не розписуватись, згадаємо тут тільки найважніші точки цього законопроекту.

На основі цього проекту **ведення й основування молочарських підприємств моглоб відбуватись тільки по одержанні дозволу концесії від дотичної хліборобської палати.** При надаванні концесії на ведення молочарського підприємства треба би відповісти не тільки всім технічним вимогам, ставленим до такого підприємства, але крім цього **хліборобські палати мали би право рішати про потребу їх істнування чи повставання нових.** Мало того, при надаванні концесії на молочарню мали би хліборобські палати прослідкувати, **чи особи, що стараються за дозвіл вести молочарню, дають запоруку, що „підприємство буде як слід ведене".**

Як цей останній припис виглядав би у практиці, про це не тяжко догадатись. Але призабудьмо на хвилину про практику і розглядаймо цю справу наскрізь теоретично, щоб нам хтось не закинув, що дошукуємось заздалегідь злої волі у рішальних чинників. Підходячи з того боку, може нам хтось завзято доказувати, що всі ці приписи подумані виключно в інтересі хліборобства і нема ніяких підстав побоюватись за долю нашого кооперативного молочарства. Колиж мати на оці тільки добро хлібороба, то щож у такому випадку означає дальший припис згаданого проекту, який ні більш ні менш каже таке: **„Якщо хліборобська палата відмовить своєї згоди на ведення молочарського підприємства, яке було якслід ведене, то хліборобська палата визначить речинець, у якім підприємство треба зліквідувати"?** Тут уже не маємо ніякого сумніву в інтенціях законопроекту. Залишається тільки одно скромне питання: які саме будуть мотиви при ліквідації **добре веденого підприємства**, чи справді тільки господарський інтерес хліборобства?

Не входячи в подробиці, згадаємо дальшу долю цього законопроекту. Спершу всі ревізійні союзи, кооперативні молочарські централі та хліборобські організації висказалися проти цього законопроекту, а піддержували його тільки хліборобські палати. Так само Кооперативна Рада у Варшаві, найвищий орган всієї кооперації в Польщі, в якій теж засідають чільні представники хліборобської кооперації, на свому засіданні дня 12. вересня 1935 р. приняла ухвалу, якою ствердиже, що **узалежнення основування кооперативних молочарень від згоди хліборобських палат, їх нагляд над кооп. молочарнями і накладання додаткових оплат з того титулу в користь хліборобських палат є суперечні з обовязуючим кооперативним законом.**

Вже по цьому рішенні Кооперативної Ради скликало Міністерство рільництва конференцію на день 17. жовтня 1935 р. для обговорення названого законопроекту. На жаль, на цій конференції голоси спротиву й осторогі представників української кооперації були вже відокремлені. Інші делегати вдоволились мовчанкою, або навіть висказували свою згоду на зміст цього закону.

Пригляньмося **безсторонньо** і без упереджень, чим могло кермуватись Міністерство рільництва і хліборобські палати в своїм становищі та зокрема якій обставині приписати наглу зміну фронту інших кооперативних організацій. Два перші чинники могли мати на увазі виключно інтерес хліборобства (бо справді теоретично помислений плян організації тільки великих і добре технічно вивінуваних молочарень дає вигляди піднести якість продукції і в парі з цим матеріяльні користи для хліборобства). Одначе при цьому не можемо здержатись від здогаду, що на зміну поглядів інших кооперативних кругів мусіла вплинути приманчива надія на те, щоб негайно поставити на ноги кволі і нежиттєздатні кооперативні молочарні через законне усунення всякої, передовсім приватної конкуренції. Так зродились міражні сподівання, що коли самі організації не доросли до свого завдання, коли суспільні круги не всилі викресати зі себе потрібної енергії, то це зробить за них держава при помочі законів.

Тимчасом заки той законопроект появився ще на столі законодатних палат, відбувається по всіх закутинах краю скріплена „організаційна діяльність". До реалізації неіснуючого ще і невідомого змістом закону взялися пильно, як це вже відомо з вісток у пресі, всякі непокликані чинники, не рахуючись зовсім з господарськими мотивами та з голосом одиноко компетентного себто суспільного чинника. Вони назначують згори осередки для нових, незгідних з господ. вимогами молочарських підприємств, дуже часто на терені молочарень, що працюють зразково. Вони парцелюють терен діяльности між поодинокими істнуючими молочарнями розбиваючи здорові організми для введення в життя сумнівних новотворів, не питаючись зовсім за думку самих заінтересованих хліборобів. У висліді того всього видають заздалегідь засуди смерти на багатонадійні молочарні,що працюють якнайкраще. В одному місці пояснюють, що такий закон уже обовязує, в другому, що небаром вийде, отже нема чого спротивлятись. Таким чином створюється замішання і непотрібне подразнення на селі, зі шкодою для правильної праці і принайменше для вдержання тих поважних здобутків, як на наші відносини, які на цьому полі має молочарська кооперація.

Висуваючи наші застереження до первісного законопроекту й організації молочарства по приказу згори непокликаними чинниками, приходиться нам нераз почути, що українська кооперація робить це з чисто політичних мотивів. З тої причини дозволимо собі навести тут наскрізь господарські причини, з виключенням всяких політичних міркувань. Саме господарські причини спонукують нас якнайрішучіше застерігатися проти якогонебудь монополістичного проектування організації молочарського промислу і кинути голос осторогі перед фатальними наслідками цього.

Признаємо, що ще не всі кооперативні молочарні мають достаток сирівцю до перерібки, зокрема ті, яким усміхається заведення законного примусу; не всі вони добре технічно вивінувані, словом: не всі сповняють якслід своє завдання в інтересі хліборобства. Признаємо, що у великій частині дрібна і несовісна приватна конкуренція шкодить своєю розбивацькою і деморалізуючою акцією кооперативним молочарням та наносить матеріяльні шкоди для хліборобства. Признаємо вкінці, що цей стан вимагає поправи, але не можемо признати слушности, що саме законний примус усі ці недомагання усуне.

Уявім собі на хвилину, що при помочі закону залишаться на точно означених теренах тільки одинокі безконкуренційні молочарні кооперативні, чи навіть приватні. Чи провід або власник такої молочарні буде справді дбати про інтереси „підданих" собі без застережень селян? Чи не витворяться нові бюрократичні апарати, по суті незалежні від суспільного чинника, погоні за синекурами і добре платними посадами, без огляду на розвиток самого підприємства? Чи є яка запорука, що селяни, невдоволені з матеріяльних вислідів молочарні, ба, навіть з непривітної бюрократичної обслуги, не залишать достави молока, занехуючи дотеперішні осяги в годівельній господарці та не перейдуть знову до домашньої перерібки набілу, не маючи змоги приступити до тої молочарні, яка всеціло задовольнилаб їхні інтереси?! Хто переконає селянина про потребу матеріяльного вивінування того підприємства, яке йому накинено згори, до якого він не має довіря і на яке обіцюють заздалегідь великі субвенції та кредити? Чи він буде справді цікавитись його усталкуванням, чи буде піклуватись і дрожати за чужий, позичений гріш? І хто нарешті поверне всі страти та позички на випадок занепаду молочарні, коли невдоволене селянство від неї відвернеться?

Чи справді намагані почини римуються з програмовими працями теперішнього уряду, який проголошує потребу рішучої ревізії меж поміж приватною ініціятивою й етатизмом, який за всяку ціну старається піднести добробут села і збільшити його покупну силу для оживлення господарського життя?

Ось ці важкі запити ставимо тим, які без глибшої надуми хотять таким чином завести порядок у нашому молочарстві, а рівночасно підносимо голос осторогі перед евентуальними наслідками. Так звана плянова господарка на хліборобському відтинку наших східних та західних сусідів може тільки послужити як відстрашливий приклад, що такі засоби не ведуть до цілі.

Нам потрібна поправа в організації і техніці молочарської продукції, ми мусимо усунути несовісну і шкідливу приватну конкуренцію, але тільки при помочі чесного й завзятого змагу. Якщо кооперативна організація не всилі побороти своєї конкуренції на площині чесної і безупинної праці, то знак, що вона не відповідає свому завданню; така організація, не приносячи користи зорганізованому селянству, може спокійно загинути. Ніякі закони органічного лиха не усунуть. Тільки шляхом суспільницького зацікавлення і тимсамим постійним бажанням поступу, ба, навіть примусом досконалення продукції, при рентовному вивозі за кордон, дійдемо до того, що саме життя виелімінує нежиттєздатні одиниці. Тільки це доведе нас до бажаної цілі, себто до сильних і здорових хліборобських підприємств.

Інж. А. Палій.

Червоні прапори над Еспанією.

„У лютневих виборах може рішитися наша доля як цивілізованої нації" — писав перед місяцем один із правих еспанських часописів. Може є в цих словах дещо іберійської екзальтації, та всеж читаючи висліди недавніх виборів треба ствердити, що розвиток республиканської Еспанії приняв новий несподіваний зворот — і то ледви чи корисний.

Революцію звичайно можна описати менш чи більш правильним луком: революційне кипіння підноситься, осягає вершок натуги, опісля життя повільно вертається до нормального річища. Навпаки в Еспанії лінія політичних подій прийняла форму сінусоїди і знову взяла сильний зворот на ліво.

В еспанській монархії суспільні відносини були настільки невпорядковані, що вибух революції не міг нікого здивувати. Зусилля ратувати корону диктатурою ґенерала Прімо де Рівери, опертою виключно на двірських колах, не повелася. Форми революції відповідали з одної сторони причинам, з другої рівневі еспанських народніх мас, упосліджених під заскорузлим, півфеодальним режімом. Прийшли постійні заворушення, підпали церков — країна тонула у вогні, крові, анархії. Стара еспанська держава попала у процес розкладу: Вже не лише меншини із зясованою бодай культурною фізіономією — як катальонці чи баски — стали домагатися широкої автономії, але навіть такі етнічні мряковини як ґалісійці чи андалюзійці. З еспанською державою було вже дуже зле.

І саме тоді прийшло протверезіння. Праві елементи, що державницькими категоріями думають, протверезіли після запаморочення під ударом революційного обуха. Вони поволі дібралися до державної керми, загнуздали революційну стихію, опанували сепаратизм окраїн. Здавалося, що маятник еспанського публичного життя після двох заломних колихань — від феодальної реакції до босяцької анархії — зближується до якоїсь своєрідної золотої середини, до стабілізації у нормальних республиканських формах.

Та були це лише ілюзії. Найшлися в Еспанії люди, здібні опанувати анархію, та не було таких, що зумілиб забезпечити лад, будуючи його на тривких основах, запрягаючи до нового устрою маси. Сильна влада оперта на сильній армії та на здоровому національному дусі — ось і плятформа правих партій. „Йдемо до бою проти марксизму, анархії, революції, масонерії, безбожництва" — заявив провідник монархістів Ґохоцоена. На жаль, реставраційні пляни роялістичної партії не будили до неї довіря у простолюддя, яке тямило дореволюційні гаразди. „Наші гасла це: батьківщина, релігія, армія, демократія, село" — кликав вожд „незалежної правої конфедерації", зглядної правої республиканської групи Хіль Роблес. Та і він не вмів найти помосту, по якому перейшлаб у його табор маса. Енерґію тратив на безконечну боротьбу з президентом Заморрою та урядом премієра Валлядареса, що намагалися найти спільну плятформу для правиці та лівиці, тому наражувалися на постійну кампанію з обох сторін. Цікаве, що не лише ліві діячі атакували уряд та президента, мовляв: „Те, чого ми діждалися, не має нічого спільного з республикою, яку ми будували 1931. року", але і Хіль Роблес твердив, що „найбільшою небезпекою для республиканського устрою є тепер уряд та президент республики", тому домагався виборів, що виявилиб „автентичний голос народу".

Перед двома днями мали ми нагоду почути той „автентичний голос" еспанського народу і сумніваємося, чи заглушив він кого так, як самого п. Хіля Роблеса, що навіть не попав у посли. Абсолютна більшість мандатів припала „людовому блькові" лівиці.

Ліва преса тріюмфує, леліє рожеві сни про стабілізацію республики, ладу, спокою. Рівно

часно телеграфічні агенції недискретно згадують про бунт вязнів, демонстрації, вуличні бої, людські жертви, стан облоги, привернення цензури... Хто хоче, може це називати стабілізацією республиканського ладу.

Чи можна чогось позитивного ждати від лівого бльоку, що тепер прийшов до влади, знаємо собі, коли пригадаємо його склад: найдемо там силу-силенну лівих груп від поміркованої республиканської унії до анархістів-синдикалістів та комуністів. Що може дати геніяльний організатор цієї сорокатої черідки Лярго Кабалеро, можемо догадатися із його власних слів: „Домагаюся не якогонебудь соціялізму, а соціялізму революційного“.

Чи зуміє того роду людина дати якийсь позитивний курс державному кораблеві по розбурханих хвилях південних політичних пристрастей? Залишаємо відповідь на це питання читачеві. На всякий випадок еспанський патріот має куди менше причин до оптимізму, ніж соціялістичний „Роботнік“, що пише пеана в честь еспанського „людового фронту“ — тієї „збірної психольогії парного братерства селянина, робітника й інтелігента“. На нас воно враження не робить, бо ми її вже знаємо до соціялістично-комуністичного братерства, але чи справді соціялістичний щоденник має таку поважну причину радости — це дозволимо собі поставити під питайний знак. Не соціялісти грають першу скрипку в ідилічному братерстві еспанського босацтва, а хтось інший.

„...Спільний фронт соціялістичної та комуністичної партії, ліквідація спору у синдикалістичному русі, поширення та консолідація пролетарських робітничо-селянських організацій — ось єдина дорога, що доведе Еспанію до перемоги над силами фашизму, реакції, контрреволюції. Цю знаменниту програму, що дала такі добрі висліди на виборах цього тижня начеркнув не „Роботнік“ ані п. Кабалеро, ані навіть не сам великий Вандервельде, лише товариш Дімітров з III. Інтернаціоналу. Московія льокута, кавза фініта — й Еспанія опинилася під владою лівиці.

Чому саме на далеку Еспанію звернув тепер увагу Комінтерн? Події останніх місяців у Південній Америці виявили, що латинські народи є предметом пильної уваги Москви. Чи хоче вона впрягти до свого воза ту расу з хлопячою ментальністю, тих мистців анархії та революції? На всякий випадок Еспанія куди цікавіша від Америки: вона лежить так близько Франції, а ця остання така близька серцю Сталіна. Розвязання ряду монархістичних організацій у відповідь на побиття одного соціялістичного діяча вказує, що демократичні ідеї відходять у Франції до архіву та що її не лише закордонна, але й внутрішня політика підпорядкована Москві — що зрештою ще давніш ствердили як на трибунах паризької палати громад, і на сторінках преси.

Просто зворушувала запопадливість бл. п. Барту, коли він не жалів своїх старечих кісток та товкся по всіх столицях Европи з одною метою: забезпечити свого большевицького союзника перед гітлерівським хижаком. Москві не чуже почуття вдячности, вона знає, що чим більше Франція ліве, тим гірше почуватиметься вона, окружена націоналістичними (Італія, Німеччина) та консервативними (Англія, Бельгія) державами. Ліва Еспанія дасть хочаб з одної сторони підтримку лівій Франції. Вона получить її з її заморським продовженням — північно-африканськими кольоніями. І так довкола західної кітловини Середземного Моря, на далекому запіллі буржуазного світу, повстане могутній бастіон комунізму.

(гал.)

Абісинці відступають без бою на півночі, зате наступають на півдні.

ВАРШАВА, 22. 2. ПАТ ось як описує ситуацію на північному фронті: Вчора 3 італійські кольони посунулися після артилерійської підготови на 20 кільометрів, не стрічаючи ніякого опору. За пробоєвими частинами посуваються технічні, що перебудовують карітвані дороги на добрі шляхи та налагоджують телефонічну сполуку. Заки прийде пора великих дощів, думають посунутися дальше. Від 10. ц. м. здобули італійці на південь від Макале 1850 квадр. км.

Італійські летуни помічують на дорогах і плаях чимало абісинців, що відступають, та бомбардують їх. — Німецькі джерела подають: Головна кватира раса Насібу, що оперує в Огадені, повідомляє про дальше посування абісинських військ у напрямі Варандар і Корон; їхній похід утруднюють спеки. Як стверджує Райтер, абісинський уряд дістає звіти з фронту доволі пізно тому, що не має добрих бездротних і телефонічних уладжень; зрештою абісинські будави воліють уживати післанців, бо італійці нераз переловлювали їхні радіотелеграми. Авас підмічує, що абісинські війська на півночі розміщені у терені, де важко уживати літаків і танків.

АДІС АБЕБА, 22. 2. ПАТ. Абісинський урядовий комунікат заперечує вістки, буцімто війська раса Насібу вели велику битву на півдні Анале.

ІТАЛІЙСЬКІ СИЛИ РОСТУТЬ.

РИМ, 22. 2. ПАТ. Генералові Баббіні, що від початку війни командував дивізією „Сабавдія“, поручили зорганізувати 4. армійський корпус у Східній Африці.

З організаційного руху.

Політична нарада в Коломиї.

В неділю 16. ц. м. відбулася в Коломиї нарада інтелігенції міста Коломиї і повіту, на яку прибуло коло 150 учасників. Тому, що референт д-р С. Біляк не приїхав, реферат про міжнародне політичне положення та політичне положення українського народу в Польщі виголосив посол *д-р Заваликут*. Референт зясував присутнім також положення українського народу по цей і по той бік Збруча, боротьбу УПР за права нашого народу та згадав про всі меморіяли (18), які предложила УПР польському урядові у справі українських домагань. Зближається час, говорив референт, в якому українська нація буде рішати про свою незалежність своїх земель і тому треба нам бути готовими до цього моменту. Тільки зорганізована нація може здійснити своє непохитне „вірую“.

По рефераті розвинулася річева кількагодинна дискусія, в якій забирали голос п. ред. *Кисєвська*, дир. *В. Левицький*, проф. *Николишин*, проф. *Микитюк*, дир. *Зайшлий*, п. *Якимова*, д-р *Турянський* та інші. В дискусії підкреслювали всі наступ місцевих старостів не тільки на культурно-освітні установи, але навіть на станиці Маслосоюзу (Коломия, Городенка, Заліщики та інші). Окремо теж емерити з австрійської служби домагалися скасування закону в справі обнижки емеритальних платень за літа австрійської служби. Промовці вказували на сумне явище, що саме замість нормалізації польсько-українських відносин місцева влада наступає на культурно-освітні здобутки українського народу та що з польського боку не видно ніякого заходу в тому напрямі поза різними приреченнями в соймі.

По дискусії ухвалено одноголосно таку резолюцію: Збори висказують повне довіря УПР і взивають її, щоб вона якнайрішучіше обстоювала негайне зреалізування урядом домагань українського народу, які УПР предложила у своїх меморіялах.

Зборами проводив д-р І. Турянський, секретарював мгр О. Германюк.

Німеччина шукає італійської підтримки?

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Авас подає: У Берліні перебуває тепер німецький посол при Квіриналі фон Гассель, що веде довші розмови з канцлером Гітлером та іншими членами німецького уряду. Ті розмови мають тісний звязок з дипльоматичними переговорами на тему німецько-італійського зближення. Темою розмов фон Гасселя має бути справа гарантій льокарненських договорів, середньо-европейського питання, здемілітаризованої смуги над Рейном та політики супроти франко-совітського пакту. — „Ле Тан“ припускає, що Гітлер бажав переконатися, чи міг би рахувати на підтримку.

Вислід виборів у Японії.

ТОКІО, 22. 2. ПАТ. Агенція Домеі подає: Згідно з тимчасовим обчисленням висліду виборів урядова партія Мінсеіто дістала 105 мандатів, опозиційна партія Сеюкай — 84, інші 43. Щойно сьогодні проголосять офіційно вислід виборів. Нема сумніву, що урядова партія Мінсеіто матиме більше голосів і мандатів, ніж думали перед виборами. — З 14 мілінів управнених голосувати, здержались від участи у виборах 3 мілони.

НОВА ДИВІЗІЯ ДО МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО, 22. 2. ПАТ. З огляду на неясне положення у Манджурії та Північному Китаю японський міністер війни змінює розміщення війська на цих теренах. Почнеться воно від висилки першої дивізії — одної з найліпших формацій японської армії — під командою дотеперішнього шефа летунства ген. Горі.

Чому не вино з Народньої Торговлі?

У „Вістях Апостольської Адміністрації Лемківщини“ ч. 3 (грудень 1935) находимо під ч. 26 такий уступ: **„Литургійне вино, олива до миропомазання“.** Ч. 2621. — Вино для відправи св. Литургії і оливу для уділювання св. Тайни Миропомазання не можна денебудь купувати, бо нині фірми доброї слави продають сурогати, нераз несвідомо, за правдивий товар. Щодо оливи, то треба жадати oleum olivarum пр. в аптиці. Щодо вина рекомендується: **Zjednoczenie kapłanów Diecezji Śląskiej w Świętochłowicach, wojew. Śląskie.** Можна замовити живностеву пачку до 10 кг. Литургійне вино, **Frascati** 40 зл. Є і инші роди, можна жадати меньшу скількість. Цілий секрет в тім, що товар певний і відповідно дешевий. Уважати, щоби в часі пересилки не було сильного морозу. Від Ординаріяту Апостольської Адміністрації.

Риманів-Здрій, дня 15. грудня 1935.

о. Іван Полянський, канцлер
Д-р В. Масцюх, Ап. Адм.

*

Стільки о. адміністратор В. Масцюх. Слід відмітити, що літургічні вина й оливу до миропомазання, як загально відомо, доставляє Народня Торговля у Львові, яка має також свою філію в Сяноці. Доставу вина та оливи для деканальних і парохіяльних урядів доконує Народня Торговля в порозумінні з Ординаріятом львівської Архиепархії і Товариства гр.-кат. священників св. Андрея. Тому наведений розпорядок о. д-ра Масцюха говорить сам за себе.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ“.

В неділю 9. ц. м. відбулися в салі старого університету при вул. Миколая Загальні Збори Т-ва українських студентів медицини і фармації „Медична Громада“ у Львові. Щорічні збори є звичайно нагодою до підсумків цілорічної праці, її перегляду та критичної оцінки. Останні збори виявили великі досягнення одної з найважніших і найстарших наших студентських організацій. Звітовий рік був **ювилейним роком** „Медичної Громади“ і Т-во гідно вшанувало своє 25-ліття. Свій ювилей святкувало разом з Українським Лікарським Т-вом, яке теж має за собою вже 25 літ. На V. конгресі Українських Лікарів і Природників, що відбувся у квітні 1935 р. у Львові т. Олесницький Богдан виголосив реферат про „Медичну Громаду“. Спільними силами вийшов теж Ювилейний Збірник у 25-ліття У. Л. Т. і „Медичної Громади“, де поміщено ряд статтей про життя та працю української лікарської молоді за 25 літ істнування її організаційного центра.

Діяльність Т-ва можна поділити на внутрішню і зовнішню. Внутрішня діяльність Т-ва це перш за все самодопомогова і науково-самовиховна акція. „Медична Громада“ начислює нині 80 членів; у цьому 23 студентів фармації — решта медики. Кожного року провід Т-ва робить енергійні заходи, щоби українська молодь якнайчисленніше дісталася на медичний факультет. На жаль в останніх двох роках прибувало по 10 медиків. Як самодопомогове Т-во „Мед. Громада“ користується субвенціями з університету. Слід зазначити, що в останньому році, коли фінансову допомогу студентським товариствам перебрав воєвідський комітет „Т. П. М. А.“— субвенції для „Мед. Громади“ дуже зменшились і ледви вистарчають на оплату домівки. Проти цього рішення провід Т-ва зробить відклик до міністерства освіти.

Самодопомогова акція зводилась до уділювання незаможним товаришам коротко- й довготермінових позичок та удержування цінної наукової бібліотеки, з якої товариші діставали підручники та скрипти. З бібліотеки користали всі члени Т-ва. До часописні Т-ва приходило багато медичних журналів у кількох европейських мовах. Комісія посередництва праці займалася розшукуванням заробітку для убогих товаришів. При „Мед. Громаді“ створено окремий фонд: на будову дому здоровля українського медика. Цій справі присвятив виділ чимало уваги і тому ця справа набирає щораз то більше реальних форм. Ювилейне свято спонукало створити архів та завести хроніку Т-ва. Головну увагу звернено на збирання памяток з часів істнування медичного факультету У. В. Ш. Про товариське життя у „Мед. Громаді“ дбала секція розваг і секція прогульок та осель.

Зовнішня діяльність „Мед. Громади“ полягала на активній участи медиків і фармацевтів у загально-студентському й громадянському житті та на плановій культурно-освітній праці. Культурно-освітня праця медиків це в першу чергу праця над гігієнічним освідомленням селян та санування їхнього побуту. Культурно-освітна комісія може похвалитися гарним білянсом праці, бо деякі члени побіч своїх щоденних занять і студій вспіли виголосити по трицятькілька рефератів. „Медична Громада“ співробітничала з Молодою Громадою, „Р. Ш.“, „Просвітою“, Українським Гігієнічним Т-вом Відродженням, Спортово-Лікарською Пораднею і т. п. організаціями.

При „Мед. Громаді“ істнує теж окрема секція фармацевтів, голова Гнідець Іван.

До нової управи Т-ва ввійшли такі студенти: Григорчук М. — голова (вдруге), Олесницький Богдан — заступник голови (вдруге), Олесницький Яромир — секретар, Кордуба Соня — скарбник, Скобельський Петро — бібліотекар, Охримович Олександер — господар. Селецький Р. і Данилевич Б. — заступники членів Виділу. Контрольна Комісія: Тершаковець Юрій, Гладиш В. і Беч Л. Провідником культурно-освітньої комісії вибрали т. Пирожинського А. (о.)

З УКРАЇНСЬКОЇ СТУД. ГРОМАДИ У ВАРШАВІ.

На Загальних Зборах Української Студентської Громади у Варшаві дня 13. лютого ц. р. вибрано Управу, яка уконституувалася так: 1) Томків Богдан — голова, 2) Палиєвич Юліян — заст. голови, 3) Лебідь Теофан — секретар, 4) Кобринівна Галина — скарбник, 5) Штуль Олег — бібліотекар. Заступники: 1) Лісовська Марія, 2) Ковальський Роман.

ПРИМУСОВА БЕЗЧИННІСТЬ Т-ВА „УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА“ В КРАКОВІ.

Майже два роки „Українська Студентська Громада“ в Кракові не проявляла ніякої діяльности, тому при

С. СЕВЕРИНА ЧОВВ. 4)

МІЖ ЗЕМЛЯКАМИ ЗА ОКЕАНОМ.

На виставі — наші та чужинці.

Прийшов день вистави. Всякі народи брали в ній участь, а серед усіх пишався гордо напис в англійській мові: „Українське народне мистецтво“. Серед давніх одягів з ріжних сторін стояв у різьблених рямах портрет Шевченка, прикрашений рушниками; на бічній стіні висіла мапа України. На виставі дижурували пані в народніх одягах. Вони пояснювали чужинцям українське народне мистецтво, яке було для них егзотикою. Кожного дня я приходила на виставу й тоді мала нагоду приглянутися неодному й якби у мене був талант, могла би писати про мої дижури цілі оповідання. Кожна зі згаданих пань любить Край, кожна бажає, щоб цілий світ пізнав Україну, щоб їй приспорити якнайбільше слави. Не жаліла свого труду панна Ірина Тарнавська; прибрана в полтавський одяг, показувала чужинцям на мапі Київ і оповідала про важніші події з історії України. Там знову п. Галичинова говорила про красу Гуцульщини, а п. Ревюкова (скрипачка) чистою англійською мовою подавала інформації. Чужинці слухали, приглядалися і висказували свої заміти. Тиждень від початку до кінця мав д-р Демидчук головний нагляд над виставою.

Ось один цікавий епізод. Одного разу з натовпу людей приступає до мене якийсь пан і починає говорити, очевидно по англійськи. Оправдуюся, що не знаю цієї мови й переходимо на німецьку. Пізнаю, що це культурна людина, що розуміється на мистецтві. Оглядає кожну річ, вкінці каже: „Сестро, чи записуєш історію кожної жінки, що здобувається на такий артизм?“ Чуєте? Ті, що ще при житті, хай піднесуть голову вгору, хай знають, що за океаном є люди, що клонять голову перед їх талантом!

Кожного вечора сходилися на виставу українці — старші й молодь; ніодного дня вистави не поминув д-р Мишуга. Під цим оглядом був зразком для інших. Підношу те, що д-р Мишуга бував на кожній виставі в Ню Йорку, бо хто був в Америці, той знає, кільки часу треба стратити, щоб із редакції „Свободи“ дістатися на деякі дільниці Ню Йорку. Я бувала часто в редакції та мала нагоду бачити, як мало у нього часу, кільки то справ він сам мусів полагоджувати, які з редакторством не мали нічого спільного. Там приходила молодь по ріжні поради, на десятки листів треба було відповідати, в неділю часто їздив з рефератами по ріжних містах, було й так, що по невиспаній з дороги ночі приходив до редакції і брався до дальшої праці. А скільки зусиль треба, щоб висилати збірки на Рідну Школу й інші цілі, цього ніхто не уявляє собі, хто цій праці не приглядався. Там є цілі книги з квітами й записками, хто кілько дав на Край і т. д. Я не могла просто зрозуміти, звідки береться у нього стільки сил до праці й одним лише могла собі те пояснити, що так працювати може людина тільки для ідеї, тільки з любови до Краю, бо такої праці ніхто не може заплатити.

І я тішилася, що не тільки я, але й інші так думають, бо треба признати, що громадянство в Америці оцінює працю д-ра Мишуги. А після повороту до Львова почула я те саме від наших визначних громадян і громадянок, а п. Ясінчук що мав нагоду приглянутися цій праці, сказав до мене: „Америка — то д-р Мишуга“.

Перша вистава заохотила українську молодь до показу народньої ноші на університеті. Я згодилася на це. Тут я вперше мала нагоду бачити зібрану молодь. Весела, гамірна, щира, щаслива, що може похвалитися перед чужинцями й своїми. Про цей виступ багато писали часописи й я нічого кращого не напишу. Для мене одна потіха, що молодь захоплена красою народнього мистецтва. Вона цікавиться краєм, українською справою, вичитує все, що пишуть чужинці про Україну, виголошує відповідні реферати, має свої товариства, дає аматорські вистави, концерти, одним словом — праця йде.

„Люди у дзвін, а лихий у калатало“ — так і я розписалася про вистави народнього мистецтва. Ще трохи й покінчу, щоби не мучити читачів. Тепер випадало уладити виставу при церкві; до цього заохочував о. Адміністратор Пелятишин, і о. сов. Тарнавський. Рекляму (не мені, тільки творчости української жінки) робила редакція „Свободи“ й „Америки“, а крім цього духовенство по церквах, найбільше о. парох Пелятишин і о. сов. Тарнавський.

В неділю в часі вистави я мала виголосити відчит про народне мистецтво в салі Народнього Дому. Виходжу на підвищення. Передаю привіт. Голос тремтить. Відчуваю, що зібрані гості бажають почути щось доброго про Край, хотять почути про тисячі ідейної молоді, для якої вони не жаліють тяжко запрацьованого гроша, про своїх батьків, братів, сестер, про чудові лани про зелені Карпати. А я? Не спроможна сказати їм того, що відчуваю, що передумала, але все я таки дещо сказала. За це витають мене оплесками? А може відчули, що колиб у мене була спромога, я пригорнулаб усіх до себе, гоїлаб їх рани, осолоджувалаб їх труди, та на жаль, я нічого не можу.

У першому ряді сидів д-р Мишуга. Його присутність додавала мені відваги; в його очах я вичитала прохання: „Скажи нам щось гарного про тих, яких ми на чужині так щиро любимо“. І я говорила. Говорила про жінку-селянку, про її поетичну душу, про її долю й недолю.

(Далі буде.)

пиною діяльність управи Т-ва. Шойно в грудні 1935 р. сенат Ягайлонського університету привернув права „Українській Студентській Громаді" та доручив перевести загальні збори Т-ва з метою вибору нової управи Т-ва. Загальні збори Т-ва відбулись дня 15. лютого ц. р., які вибрали нову управу Т-ва в такому складі: Гринишин Тарас, студ. хемії, голова; члени: Буката Ярослав, студ. мед., Чаус Володимир, студ. прав, Іванюк Гриць, студ. прав, Хіленська Галина, студ. філ., Процик Нестор, студ. мед., Яворська Олександра, студ. філ., Матчишин Гриць, студ. філ., Шеремета Маріян, студ. мед., Балагутрак Антін, студ. прав.

Т-во начислює 120 членів Нова управа подбає про те, щоби ожвити діяльність Т-ва.

ПОКЛИК ДО ДОВЖНИКІВ.

Виділ „Української Студентської Громади" взиває цією дорогою всіх колишніх членів „Української Студентської Громади" в Кракові вирівняти якнайскоріше свої залеглости, бо в противному випадку Виділ буде приневолений оголосити поіменний спис довжників Т-ва до преси. Гроші слати на адресу:

Виділ „Української Студентської Громади".

Український фільмовий репортаж.

Аматорський фільмовий репортаж є поважною ділянкою світової фільмової продукції. Роботи дуже радо викуповують цікаві актуальні схоплення. Багато аматорів-фільмовиків, що мають дещо хисту і щастя, заробляють гарні гроші та посередньо впливають на вироблення поглядів своєю переконливою аргументацією фактів.

У нас проблема фільмування з кожним днем стає чимраз то більше актуальна і ми, хоча і пізно, починаємо розуміти вагу конечности української фільми, створеної нами самими, — не від речі буде поінформувати читачів про український фільмовий репортаж та його можливости.

З думкою накрутити народній репортаж з українського життя приїхав до нас із Філядельфії п. Іван Белдик ще в 1929. р. На жаль, не знаючи наших обставин він був приневолений швидко покинути Галичину та виїхати назад до Злучених Держав Північної Америки. Перша спроба офільмувати українське життя на нормальну фільму („трицятьпятку") не повелася.

По розмові з п. Белдиком забажав я накрутити на звичайній аматорській фільмі (Пате 9,5 мілім.) теж якийсь етнографічний репортаж з нашого побуту. Перша моя аматорська фільма репортажного характеру — це „Раковець", життя і звичаї простолюддя села Раковець городенського повіту на Покутті. Докладний опис створення цієї фільми поміщений у „Назустріч" ч. 4. ц. р.

Другий мій фільмовий репортаж, накручений аматорською системою Пате-Бебі, це „Свято посвячення прапору української кооперації" у Львові 1934. Фільма офінансована РСУК-ом у Львові. Крім духовенства з Ексцеленцією Митрополитом на чолі та непроглядних мас народу, офільмував я на коротеньких метражах і наших світських визначних діячів. Є там през. д-р Кость Левицький, дир. М. Заячківський, сен. Ю. Павликовський, д-р Брик та інші.

Підчас монтування фільми прийшло мені на думку, якби так зорганізувати плянове фільмування наших громадських діячів.

Такий фільмовий репортаж був би безперечно дуже цікавий та мав би згодом велитенську історичну вартість. Колись було би дуже цікаво побачити на власні очі, як нпр. промовляє наш славний промовець, як незамітно йде вулицею найповажніший із наших громадян, як всміхається до вас директор промислової установи! Це наша буденна дійсність, що стане колись цінною історією. Музей НТШ напевно прийме до депозиту такі документарні фільми, що по літах стануть неоціненим історичним матеріялом.

Реалізацію цього роду фільмових репортажів уявляю собі так: На те, щоби представити кілька рухів особи продовж 3 хвилин, треба 9.5-мілім. фільмової стяжки за 5 зол. Це не така велика сума, щоби на неї не спромоглась кожна українська установа, яка бажалаб мати на фільмі своїх провідників. Якщо таку акцію повестиб вибірно та у взаємному порозумінні, тоді можна би змонтувати цікавий фільмовий репортаж.

Про те, як узятися за накручення поважнішої української фільми, в одному з чергових чисел нашого щоденника.

Ю. Дорош.

Величезний зріст неграмотности.

15.000 учителів без посад.

У пятницю сойм радив над буджетом міністерства освіти. По рефераті пос. Псхварського довшу промову виголосив міністер освіти проф. Свентославський. Обговорив реформу шкільництва і підкреслив, що змагатиме до того, щоби кожна дитина ходила до школи і могла її покінчити. З тією метою буджетова комісія приняла внесок, щоби збільшити буджет міністерства на 7,800.000 зол. Міністерство освіти змагатиме, щоби створити на всіх теренах Польщі сильні і суцільні центри польської національної культури, достосованої до характеру дотичної частини держави. На просторах з мішаним населенням, з розвитком польського культурного життя буде розвиватися одночасно культурне життя інших національностей. Якщо йде про меншинне шкільництво, в останніх часах йде до поправи відносин та шукання спільної площини порозуміння. У звязку з новими течіями мусить бути розвязана справа найкращих умовин співпраці. Меншинне питання в ділянці шкільництва, розвитку культури і науки може бути розвязуване постепенно. Льояльний громадянин держави, який працює над її майбутнім ,буде завжди втішатися опікою властей, незалежно від того, яку мову вважає рідною,

Міністер гостро виступив проти останніх ексцесів у високих школах у Польщі. Міністерство не допустить, щоби горстка розполітикованої молоді внеможливлювала працю велитенської більшости студентів. Справу оплат у високих школах міністерство поладнає прихильно.

В дискусії, яка протягнулась до півночі, промовляло багато послів. Пос. кс. Довнар ствердив, що міліон дітей є поза школою — тоді, як 15.000 учителів не може знайти праці. Треба кільканадцять тисяч нових шкільних будинків і коло 30.000 нових учителів, щоби спринити зріст неграмотности.

Пос. *Дмитро Великанович*, представник УПР, висунув низку вимог українського народу. Останні заходи міністерства були ефектовні, але не ефективні. Суспільність відсунено від співпраці. хоч колишні шкільні ради мали вплив на персональну справу і на будову шкіл. На землях, замешкалих українцями, нема ніодного шкільного інспектора українця. Число українських учителів постійно меншає. На місце українських учителів приходять учителі поляки, які навіть по українськи не вміють говорити. На просторі львівського і волинського воєвідства взагалі не приймають українців до адміністрації, яка ставиться до українців негативно. Мовний закон з липня 1924. р. був злий, але його виконання ще більше озлоблює українців. Стан українських шкіл постійно меншає. Від 1932. р. з приходом до Львова куратора Ґадомського українці втратили 500 шкіл. На 6 міліонів українців є ледви 5 державних гімназій з українською мовою навчання. Закон про заснування українського університету з 1922. р. не виконаний. На 70.000 учителів є ледви 4.000 українців і з тих половину перекинено до корінної Польщі, бо перевесено 1.500 учителів українців. Нових учителів українців влада не приймає і переносить у стан спочинку по 17 роках праці. Гостро виступив проти підтримки лемківського діялекту та проти видавання у лемківськім діялекті шкільних підручників, які появляються ще до того накладом державного видавництва шкільних книжок. Український нарід уважає це провокацією. Поляки знають з історії боротьби за польську школу, що такі методи не доводять до бажаних наслідків. Згадуючи про заяву мін. Свентославського промовець підкреслює, що українці змагають до співпраці і нормалізації взаємин, але домагаються, щоби заяву міністра шанували всі йому підвладні органи, бо те, що діється з українським шкільництвом, не виносиме.

В дальшій дискусії пос. Екерт зі Самбірщини гостро накинувся на пос. Великановича. Полудневo-східні землі входили — на його думку — у склад Польщі не від Ягайлонів, але ще від часів Пястів, отже вони зрослись з Польщею далеко раніше перед пануванням руських князів. Ці землі творять нерозривну частину польської держави (оплески), де живе населення польське і руське (голос: українське!) — від недавна українське. Оба ці населення жили з собою в згоді, споріднювались із собою і в згоді жити бажають дальше.

Промовець каже, що *трудно творити для кожної з тих народностей окреме шкільництво.* Ним треба вияснити утраквістичне шкільництво, наука одних предметів у польській мові, інших в українській. На думку промовця утраквістичне шкільництво дає великі моральні і державні висліди. Українці заявляють льояльність до польської держави, а пос. Великанович нарікає, що всетаки не є зовсім рівноуправнені.

Пос. Великанович: Наводжу факти.

Пос. Великанович нарікав, що звільнювали українських священиків, які вчили релігії, але не згадав, що вони займалися також і чимсь іншим. Нарікав на звільнювання вчителів української національности, але не згадував, що вони забули про свої громадянські обовязки. Тому промовець бажав би собі, щоб заява льояльности українських послів була щира і правдива, не була тільки грою, бо ця щирість це умовина нормалізації відносин.

Від УПР промовляв ще пос. *Кузьмович*, який дав належну відправу пос. Екертові. Пос. *Кузьмович* м. ін. сказав. Неслушне є твердження, що українське громадянство не горнеться до освіти, як це говорив пос. Кучинський про український ліцей. В цьому ліцею є 12 учнів. В цього роду інституціях число 10 учнів вистарчаюче. Врешті тою, зголосилося біля 30 кандидатів на учеників, одначе їх не приняли з огляду на опінію державної поліції. Українці приймають оферту студіювати в польських державних школах, але промовцеві відомий випадок, що до державної гімназії

на 53 учеників-українців, що зголосилися, приняли тільки 3. До школи в Черняхові українці пішлють учеників, одначе не можуть зреалізувати ні шкіл з українською мовою навчання.

Вкінці пос. Куницович полемізував з пос. Екертом, який вживав назви „русин“ і „руський“ на означення українського народу. Це смішна диковина. Тісна політична співпраця можлива лише при взаїмній пошані національних аспірацій. Рецепта пос. Екерта, яка веде до боротьби майже за кожну дитину, не розвяже української проблеми і державний віз опиниться на трясовині.

КОНКУРС ХОРІВ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ.

Заходом Музичного Т-ва ім. Лисенка в Тернополі, а саме голови, справжнього організатора музично-співочого життя Тернопільщини — відбувся дня 11. ц. м. „конкурсовий іспит“ сільських хорів тернопільського повіту. До конкурсу стануло на 12 зголошених хорів — 8. Зважаючи, що цього дня була метелиця, а мороз доходив до 25 ст. — треба справді подивляти культуру ідейність та дисципліну хористів, що йшли пішки з сіл, віддалених від Тернополя 10—15 кільометрів. Усі хори приступили до конкурсу в мішанім складі, тільки один був мужеський — поза конкурсовими рямцями. Кожний хор мав відспівати одну призначену спільну коляду (Бог предвічний — В. Безкоровайного) та одну довільну пісню.

Оцінюча комісія, зложена з 8-ох членів мала велике завдання — справедливо оцінити вислід конкурсових змагань та признати чотири призначені нагороди найкращим хоровим продукціям. По довшій нараді жюрі погодилося, щоб першою нагородою не вирізнювати ніякої продукції, зате всі чотири нагороди розділити по черзі ось таким хорам із сіл: Товстолугу, Березовиці Великої, Білої та Острова. Іншим хорам із Застінки, Гаїв Великих, Бірок Великих і Пронятина признано лише *грамоти* із відповідною кваліфікацією висліду продукції.

Склад голосовий хорів (коло 25—40 осіб) переважно гарний, навіть у таких рідких на селі басах (нпр. у Березовиці). Інтонація здебільша розмірно чиста — за винятком декуди все ще покутуючих „невтральних“ терц і секст і непевних початкових тонів (пор. у хористів з Гаїв, Острова, Пронятина). Накліи до підвищування у сопранів і альтів — звичайна річ у хорах — невеликий. Деколи виступала хіба надто отверта емісія голосу у тенорах. У виконанні слідне було назагал змагання до солідности; тут і там не обійшлося очевидно без деяких непорозумінь, манер, а то й випадкових інцидентів. Але з тим усім імпреза робила симпатичне, наскрізь культурне враження і доказувала якнайкраще про великі духові засоби та подиву гідний культурний інстинкт нашого села. На кінець тільки один закид на адресу „артистичної комісії“, що аранжувала імпрезу. Твір, призначений конкурсовою комісією для спільного вистудіювання і переспівання всіми хорами, що стають до конкурсу, повинен бути із нашої клясичної хорової літератури, загально відомий співочим колам і який має щодо свого характеру, стилю і вимоги при виконанні, так сказатиб, *устійнену традицію*, а не свіжий твір, до того дещо експериментального стилю, — яким було 3-строфове, суто фіґуроване „Бог предвічний“ В. Безкоровайного, а якого виконання насувало різні проблеми і сумніви. (Гляди: друга строфа 2 і 4 такт і перехід до 3 строфи. альт і другий сопран.)

Ч. В.

СТРАШНА НУЖДА СЕЛА.

Промова пос. Гриня Тершаківця, виголошена 19. лютого ц. р. на пленумі сойму підчас дискусії над буджетом міністерства хліборобства.

Положення хліборобства важке тому, що селяни мають замалі варстати праці, бо на 3.300.000 рільних господарств у Польщі 41 відсотків це зовсім карловаті господарства, 31 відсотків малі від 2—5 гектарів. У Східній Галичині цей відсоток зростає в обох категоріях понад 80 відсотків, не вчислюючи 10 відсотків т. зв. халупників, що мають не більше, як кілька грядок городу.

Відбудова знищених підчас війни рільних варстатів вимагала значних капіталів. Недостача власного капіталу примусила пильних і дбайливих рільних продуцентів користати з інфляції так приватного як і зорганізованого кредиту. Одначе надмірні відсотки зїли всі можливі зиски хліборобства, навіть у часі високої коньюнктури. Тому хліборобство заломалося, як тільки прийшов спадок цін і зросла вартість гроша розмірно до зменшеної вартости рільного варстату та вартости його продукції.

Нині нема вже найменшого сумніву, що критичне положення 70 відсотків населення держави є дійсною причиною загальної економічної кризи.

ЗА РІВНОВАГУ ЦІН.

Першим питанням хліборобства, це привернення рівноваги хліборобських і промислових цін. При нинішній ціні рільних продуктів і живини, дрібний рільник не може ні платити довгів, що тяжать на його варстаті праці в сумі 482 зол. на гектар, ні також робити необхідні інвестиції, щоби піднести видатність землі, поправити якість плодів та докупити господарське знаряддя. Одинокий рятунок — це піднесення цін рільних плодів до рівня поплатности рільної продукції.

На жаль, надії на поправу внаслідок змін уряду, завели на цілій лінії. Ціни рільних продуктів і живини залишилися далеко нижче коштів продукції та годівлі живини. Щодо експортових премій, одне є певне, що наглі зміни в тому чи іншому преміюванні мусять бути шкідливі для продукції. У буджеті маємо позицію 12 мільйонів зол. на піддержку обороту рільними продуктами. Ця квота напевно не вистарчить навіть на найконечніші преміювання рільного експорту, а не знаємо які дальші можливости створить ст. 6 скарбового закону. З уваги на те вже тепер чуємо, що відмовляється премій на експорт худоби до Греції, що важко відбилося би на дохідности полонинних годівельних гуцульських і взагалі підкарпатських господарств. Якщо зникнуть теж дотеперішні премії для експорту яєць, на цьому потерпить ціле низове рільництво полудневo-східних воєвідств. Така зміна експортової політики вдарила би дуже сильно у селянство тих воєвідств. Під ніякою умовою не можна допустити, щоб дійшло до тієї катастрофи, бо розбіжність цін поміж рільною продукцією, рільними витворами і живиною та промисловими і монополевими державними виробами є далі дуже велика. Самі віддовженеві закони не дадуть сподіваної користи, якщо рільник за свій продукт діставатиме 40 до 50 відсотків нижче власних коштів продукції.

Й. ЗАСТИРЕЦЬ.

Карнавалевий бациль.

(Гумореска.)

Пані Тріпальська була собі особа середнього росту, білявка. Тому, що в добі спортів треба подавати ще й вагу людини, то скажемо, що вона могла важити яких 25 кільо більше від своїх ровесниць. Щодо прикмет вдачі, то хвалимо цю паню за її участь в усіх дільницевих установах. Могли би ми мати хіба одно застереження, але волїємо запитати її: „По що деякі люди багаті в чесноти, обтяжують себе таким гріхом, як зависть? Зависть виїдає діри і в чистім характері!“ Питаємо тому, бо мабуть з таких причин пані Тріпальська творила навіть нові установи, як нпр. „Товариство збирання помаранчевих скірок на викуп невільників в Африці“. Далі скажемо про неї і те, що на загальних зборах установи, коли їй не сподобався який голова, то зорганізувала, як казав поет Масляк, „жовті мов костомаха“ старші пані, а ними вже валила і найсильнішого „мамута“, себто довголітнього голову. Діпнувши свого, сиділа, як мовчазний павук, що висить на своїх нутрощах у сітці, яку сплів на мухи.

Пані Тріпальська „вчапала“ теж на відчити, якими вельми переймалася. На однім відчиті лікаря почула вона, що бациль з головою і хвостом є такий небезпечний, що як нпр. біля школи відбуваються вечерниці то за епідемію для дітей і родичів не трудно. Просто з відчиту побігла пані Тріпальська до директора школи, який був рівночасно заступником голови читальні зі салею, де відбувалися вечерниці й інші імпрези. Директор був і без того проти усіх вечерниць від часу, як один студентський комітет приніс його жінці запросини з нарисованою малпою. Пані директорова вигнала комітет за двері додумавшись, що це діло її давньої приятельки, матери студента-рисівника. Під впливом двох жінок своєї і пані Тріпальської рішив пан директор заборонити остані в цім карнавалі вечерниці, які приготовив заздалегідь доволі рухливий комітет. — „Я довго дивився — заявив він — крізь пальці на дурні танці в просвітянській салі і не розумів бацилевої небезпеки, а тепер кінець всяким вечерницям“. Таку постанову дав директор пані Тріпальській, а говорив це з такою певністю, з якою його товариш, вчитель по званню, дуче Мусоліні заявляв Европі, що несе культуру між православних абісинців. У вельми веселім настрою, ще й тому, що і мати „малпячого“ рисівника була в комітеті вечерниць, які не відбудуться — почала пані Тріпальська роздягатись. Перед сном, як на музикальну паню випадало, стала собі підспівувати першу строфу пісні „Бодайся когут знудив“, а саме:

Чорна курка, чорна, — вилетіла на жорна,
Стала тріскутати, не дала мені спати...

Та нещастя, як відомо, чіпляється звичайно людини тоді, як вона почувається весела і дуже щаслива. Таке скоїлося і з панею Тріпальською. Їй приснився більший бациль з головою і хвостом. Перестрашена жінка скрикнула, а підскочивши вгору, як не гримне зараз на снотворне ліжко.. Листви не видержали тягару. Серед тріскоту дощок, рубля до качання білля і дошки до прасовання, які підтримували конструкцію ліжка та підчас страшного крику, нещасної, зірвався якби гуркотом грому прибитий муж пані Тріпальської, став її ратувати. Заморочена і поранена пригадала собі бодай те, що треба дівчині Катерині побігти за лікарем і то тим, що так гарно знає про бацилі.

Підчас того комірники-жиди, що спали на І. поверсі, під спальнею нашої геройки, почувши незвичайний стук і гамір посривалися зі сну, і думаючи, що на камяницю напали злодії, повибігали юрбою з криком під двері п. Тріпальських. Сюди прибігли небавком теж сторожі й інші мешканці великого жидівського дому. Годину пізніше говорив лікар, оправдуючись: „Вернувшись із ресторану застав я дома вашу Катерину і ледви приїхав останнім трамваєм“. Тут муж пацієнтки не видержав. Ухопивши дошку з ліжка, став як вітряк крилами нею вимахувати в сторону прелеґента. Придушеним, якби мутацією, голосом, кричав: „То в ресторані і в трамваю нема бацилів, а є вони тільки на вечерницях у найздоровіших молодих людей? Ви будете мені живу страшити таким бацилем?“ Нещасливий прелеґент був би втікав, але „вітрак“ стояв поперек дверей. Пан Тріпальський був практичним чоловіком; не любив політики своєї жінки і пана директора пятиклясової школи. Любив він, як його кузинка-приятелька бавилася на вечерницях і тому подиктував лікареві ось що: „Заявляю, що на вечерницях бавляться звичайно молоді здорові люди, до яких бациль не має приступу. Гадаю, що вечерниці зашкодити не можуть пятиклясівці“.

* * *

Хто любить природу і красу сходячого сонця, а опиниться досвітком на вулиці більшого

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ.

Віддовженеві закони заморозили не лише приватний кредит, але і зорганізований кредит у кредитових кооперативах та повітових комунальних касах. Фінансові українські інституції найшлися при цьому у виімково важкому положенні тому, що ніле не можуть продати векслів Акцептаційного Банку, бо не мали кредиту в державних банках перед 1932 р. Тому не маємо конечної готівки для уділювання нових невеличких позичок дрібним рільникам на рільничі інвестиції, або до виплачення заморожених ощадностей. Тому уряд повинен признати відповідні фонди з державних банків і дати кредитово-рільничим кооперативам та повітовим комунальним касам можливість вивязатися зі своїх зобовязань і завдань.

ЗРІСТ КОШТІВ ПРОЖИТКУ СЕЛЯНИНА.

Далі промовець пригадує, що кошти удержання для всіх верств населення подешевіли, але для рільничого населення — подорожіли. Причиною цього постійний спадок цін рільних продуктів. І так селянин на 3 гектарах з 5 членами рідні платив у 1927-28 р. на податки і всякі данини 158 кг. жита, в 1935 р. на цей самий податок мусів заплатити — 632 кг. жита, себто на 300 відсотків більше. В 1927-28 за 10 кг. цукру треба було дати 36 кг. жита, в 1935-36 — вже 100 кг. жита, себто більше як 175 відсотків. Так само подорожіли для селянина сіль, мило, нафта і тютюн.

Числячи врожай жита з гектара по 880 кг., дістанемо з 3 гектарового господарства 2640 кг. жита. Коли податок й продукти першої потреби зїдають вартість 1891 кг. жита, господареві, який має 3 гектари землі, лишається на цілий рік для виживлення родини, опалення хати, сплачення довгів і відсотків, на купно господарського знаряддя, лікування і т. п., і що найважніше — заплачення екзекуторам 749 кг. жита. **Перерахувавши це збіжжа на золоті по теперішній ринковій ціні, дістанемо 74 зол. 20 сот., а коли поділимо це на 365 днів, дістанемо по 20,5 сот. денно на родину.**

Чи міський робітник дістає таку нуждeнну заплату, як рільник на своєму варстаті праці? Ні, навіть жебрак має більше, як нинішній дрібний рільник. А щож говорити про тих рільників, які мають нижче 3 гектари землі, або зовсім не мають землі?

ЗА ДОХІДНІСТЬ ДРІБНОГО СЕЛЯНИНА. — ОПІКА НАД ДОМАШНІМ ПРОМИСЛОМ.

Одним з питань піднесення дохідности дрібного рільника є справа цукрового буряка. На просторі львівського воєвідства істнує лише 2 цукроварні. Тому витаємо вступні кроки до заснування на нашій землі нової цукроварні. Одночасно мушу ствердити, що причиною приспішення заснування цієї цукроварні можна вважати факт, що продукція спірту впала до 35 відсотків. Саме життя перечеркує те, що є не реальне. Спадок консумції спірту повинен піднести консумцію цукру, віджившого продукту, але не по теперішній ціні, лише по ціні коштів продукції.

Не є в нас теж достаточно розвинений рільний промисл, як гарбарні, фабрики консерв, кошикарство, фабрики овочевих вин та медоситі. Далі халупний, волоконний, льняний і вовняний та кошикарський промисл не є вислід зорганізовані і відповідальні чинники не піддержують їх. Піддержка домашнього промислу, це питання першої ваги. Згідно з обчисленнями Інституту в Пулавах власник 2—3 гектарового господарства працює в році лише 188 днів, решту вільного часу може посвятити побічним заняттям, себто домашньому промислові. Ще більше часу марнують господарства нижче 2 гектарів і т. зв. халупники на селі. Уряд мусить більше заціклавитися домашнім промислом і на ту ціль призначити відповідні кредити.

МЕЛІОРАЦІЯ І БУДОВА ДОРІГ.

Щоби піднести рільну культуру і видатність землі, треба перевести регуляцію рік і потоків, підставову меліорацію орних ґрунтів, сіножатей і пасовиськ та побудувати дороги. А як виглядає сьогодні проект публичних робіт фонду праці на нашій території? Будуться залізні дороги, але на заході краю, з будовою колових доріг те саме. В ділянці меліорації та водних регуляцій з виімком Черемоша і частини доплинів Дністра, робиться все також на заході краю. Тимчасом у нас лише у львівському воєвідстві 1.900.000 гектарів жде на меліорацію, в тому 700.000 гектарів орних піль і 300.000 гектарів пасовиськ. Самі доріччя Сяну й Дністра мають поверхню піль, що виносять 688.484 гектарів, з чого 75 відсотків ґрунтів вимагає дренування.

Кошториси підставової меліорації львівського воєвідства мають сягати понад 43 мілонів золотих. На це львівське воєвідство дістало від Фонду Праці і з меліораційного фонду за час останніх 3-х літ ледви коло 2,700.000 зол. Домагаємося видатнішої фінансової допомоги з державних фондів. Також праця при меліораціях повинна бути ведена безробітними зі села, а не як дотепер безробітними з міста. Село має 65 відсотків безробітного населення, яке не дістає ніякої запомоги з державних фондів. Крім цього сільський робітник виконує меліораційні роботи краще як міський. Міський робітник повинен найти роботу при будові міських каналів та розбудові міст. Припинення зарібкової еміграції для безробітного зі села поза межі краю мусить заступити праця внутрі краю, себто при меліораційних роботах. Також комунікаційні умовини відограють у рільному господарстві величезну ролю. Найгірший стан доріг є на землях, де живе українське населення. Держава повинна прийти з допомогою у будові доріг для зубожілого села та дати поміч для повітової самоуправи. Є навіть закон, що уряд має дати для самоуправи 30 відсотків на покриття коштів удержання самоуправних доріг. А як виглядає дійсність? Рудецький повіт зі свого бюджету мусить на вдержання державної і воєвідської дороги 29 і пів км. дати в 1936-37. р. — 15.000 зол., бо в противному випадку стан тих доріг повіту підпадає повному знищенню з тої причини, що держава ні воєвідство не дає ні сотика на консервацію тих доріг. Рудецький повіт, це один із найбідніших повітів у цілому львівському воєвідстві, повіт, у якому рік-річно зубожіле населення дістає від уряду допомогу на доживу. Одночасно цей повіт має на удержанню 110 км. дороги, з того 50 км. ґрунтових доріг у найгіршому стані. Держава замісць давати 30 відсотків дотації для повіту, вимагає від повіту 15 відсотків з квоти, призначеної на будову повітових доріг і мостів. Чи це причиниться до віддовження самоуправи і рільничого населення та до покращання повітових доріг?

Кошти залізничого транспорту є такі високі, що перевіз рільного продукту рівняється нераз ціні самого продукту. Нпр. кошти перевозу 1 сотнара еспарцети зі Львова до Данціґа коштує 8 зол., тоді коли ціна, плачена рільникові вагається в межах від 6—8 зол. Транспорт 1 сотнара жита на ту саму віддаль виносить 3 зол., а за сотнар жита платиться сьогодні 10—10.50 зол. Ще гірше виходять кошти перевозу бараболі, бо від 100 км. дороги оплата транспорту за 100 кґ. бараболі виносить коло 70 сот., так, що зі Львова до Варшави транспорт коштував би 4 зол., тоді, коли за 1 сотнар бараболі рільник дістає 2 до 2.50 зол.

АГРАРНА ПОЛІТИКА.

Щоби дрібне рільництво могло розвиватись, мусять істнувати три підставові умовини, а саме: відповідна кількість землі, рільна освіта й кредит, а в краю, переважно рільничім — відповідна аграрна політика. А як дотепер польські уряди відносилися до цього питання? На наших землях, де карловатих господарств є аж 80 прц., де є рільниче перенаселення, де на 1 кв. км. припадає у Галичині 110 осіб, на Волині 65, на Поліссі 56, переводиться кольонізацію чужого елементу. Це була політика, вимірена проти автохтонного населення. Військовим осадникам і польським кольоністам роздано коло міліона гектарів землі, крім того згаданим кольоністам і осадникам на цілі кольонізації уділили державні банки кредитів понад 700 міліонів золотих, які дотепер не сплачено, ба навіть не плачено відс. Уряд був змушений відписати кольоністам 50 прц. згаданого довжного капіталу. Знаю випадок у мойому повіті, де такий довг відписано одному місцевому осадникові у висоті 50 прц. тоді, коли той осадник мав зложену готівку в тій самій фінансовій інституції. Коли би ту землю і той кредит були дістали місцеві рільники на доповнення своїх карлових або середніх господарств, тоді повстали б здорові господарства, з далеко вищим рівнем рільної культури, як сьогоднішні осадничі господарства. Тоді такі господарства мали би іншу відпорність супроти сьогоднішньої господарської кризи.

Рільнича освіта має за цілі піднесення рільничої культури. Це знання та вміння можна набути у відповідно пристосованих школах, позашкільним навчанням і на практичних курсах через інструкторів рільництва. На жаль, український нарід в числі коло 7 міліонів на українських землях у Польщі не мав до 1934-35 р. ні одної державної рільничої школи з українською мовою навчання тоді, коли в Польщі було в тому часі 12 середніх шкіл, 87 вселюдних шкіл, 6 огородничих, 1 молочарська, виключно польські, не враховуючи в це високих шкіл і приватних польських шкіл, що їх щедро підпомагав уряд. Щойно в 1935/6 р. заложено одну державну ліцеальну рільничу школу з українською мовою навчання. Ми, українці, маємо плян заложити рільничі школи, маємо для них землю і будинки, але не маємо фінансових засобів. Ми урухомили рільничу школу в Милуванні, яка одинока діставала малу підмогу від міністерства. Головною український нарід, не маючи відповідної кількости рільничих шкіл, черпав і дальше побирає рільниче знання у своїй рідній мові з іншого джерела. Цим джерелом є Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові. Воно має свої Філії і Кружки на всьому просторі Східної Галичини. На Волині з виімком луцького повіту не дозволяють на їх заложення. Це Товариство, оперте на статуті, несе рільничу освіту для українського дрібного рільника на курсах у його варстаті праці в рідній мові через своїх інструкторів рільництва.

Подумавби хтось, що таке Товариство щедро буде підпомагати уряд, самоуправа і Рільничі Палати. Адже в інтересі рільництва є, щоби рільничі організації як найбільше успішно виконували свої завдання у користь дрібного рільника. У нас, річ мається противно, бо субвенція уряду для Товариства „Сільський Господар" у Львові в сумі кількох тисяч золотих не є вистарчаюча. Аграрна політика Польської Держави схиляється (так як і в інших ділянках) до централізації й етатизму, а праці, які в інших державах виконують рільничі організації, переказано адміністраційній територіяльній са-

---

місто як впр. Львова, той побачить по обох боках вулиць сторожів, які як ті косарі на леваді вимахують мітлами по хідниках, а змучені, стають у гуртки і розповідають собі всі епізоди і сплітки з минулої ночі. Ті подають іншим гурткам і дівчатам, що йдуть до крамниць по булки і молоко. Господарі, снідаючи, знають уже, який адвокатор пізно вернувся домів, хто і за що бив свою жінку, куди прийшла повитуха і чи це хлопець чи дівчина. Чиж дивно буде вам, достойні читачі, що при початку вулиці (пані Тріпальська мешкала під ч. 13 б) говорили, що муж стрінув паню Тріпальську з якимсь паном Бацилем, поломав ліжко та обох побив. В половині вулиці твердили, що Бациль побив пана Тріпальського. Школяр з дому під ч. 98 приніс рано до сусідньої школи страшну вістку, що пані Тріпальська з мужем дістали скаженівку, погризли лікаря і ліжка. Пан директор повторюючи членам збору і учням свою звичайну фразу: „Я дивився крізь пальці", додав ще таке пояснення: „Під салею читальні в часі останньої забави сидів пес і він. Він мусів покусати бідну паню Тріпальську!"

* * *

Комітет вечерниць приніс пану директорові заяву лікаря, що бацилі здоровій молоді не можуть пошкодити. Вечерниці відбулись. На них найгарніше бавилась кузинка пана Тріпальського. Танцювала з ним цілу ніч тоді, як його жінка лежала забандажована в ліжку. Пан Тріпальський не тільки не занедужав, але ще й відмолоднів. Зате пішла чутка, що його кузинка має бацилі, бо танцювала на всіх балях і вечерницях з усіми комітетовими. А найгірше було те, що за кожним разом мала іншу сукню.

——0——

моуправі, яка не відповідає свойому завданню. Ця самоуправа у нас переважно провадить політику піддержки упривілейованих організацій, і це коштом повітових фондів.

РОЛЯ РІЛЬНИЧИХ ПАЛАТ.

Тепер цю політику заступає Рільнича Палата у Львові. Її завданням мала б бути оборона рільництва, та самостійне ведення праць, звязаних з піднесенням рільництва. Діяльність Палати мала б спиратись на рільничих добровільних організаціях. Тимчасом дійсність виглядає інакше. Рільнича Палата пересилає до повітів готовий буджетовий прелімінар і через своїх делегатів заявляє, що в тому буджеті не вільно нічого змінювати, що жадній з рільничих організацій, що працюють на терені повіту не вільно призначати субвенцій, бо в тому випадку ні Рільнича Палата ні воєвідство не затвердить такого буджету.

Напр. на рільній комісії рудецького повіту відкинено внесення на уділення субвенцій для Товариства „Сільський Господар" у Комарні, хоч його праця узгіднена тою самою Рільничою Палатою. Одночасно на субвенцію для приватної господарської жіночої школи з польською мовою навчання призначено 1.760 зол. На люстрацію рільничих кулок, що їх люструє Польський Ревізійний Союз, дано 800 зол. Подібно не тільки „Сільський Господар", але й Малопольське Рільниче Товариство не дістало субвенції. Однаке в дійсності це виглядає інакше. Повітовий рільний інструктор в дійсності не інструктор окружного рільничого товариства і як секретар тогож товариства виконує працю О.Т.Р. у повіті. Отже праця, що її виконує інструктор повітової самоуправи йде на рахунок О.Т.Р. — тим самим О.Т.Р. у рудецькому повіті бере річно около 9.000 зол. субвенції. За ті гроші ця праця є виконувана на просторі ¹/₂ сіл у повіті тоді, коли Тов „Сільський Господар" виконує працю без субвенції повітової самоуправи на просторі ¹/₂ сіл у повіті.

Так виглядає рівноуправнення рільничих організацій під оглядом фінансової помочі на терені повітів полуднево-східних воєвідств. Є ще повіти, як пов. Лісько, де не то, що самоуправа не дає ніякої субвенції „Сільському Господареві", але повітовий староста саме заложення Кружка Т-ва „Сільський Господар" вважає за протидержавну політику.

Домагаємося від уряду, видання заряджень у цьому напрямі, щоби Рільнича Палата виконувала виключно контрольну функцію над рільничими організаціями, та узгіднювала працю рільничих товариств, а не як дотепер забирала виключно для себе право ведення тих праць у рільничій ділянці, які повинні би виконувати добровільні рільничі організації.

Домагаємось рішуче від уряду, щоби земля, призначена на парцеляцію, перейшла в руки місцевого безземельного й дрібного рільника в цілі доповнення його варстату праці, а не як дотепер, була віддавана в руки кольоністів. Обмеження права до набуття землі українському рільникові вдаряє в життєві інтереси цілого українського народу. Рівночасно держава, яка по думці нової конституції є „спільним добром всіх громадян" не може вести кольонізаційної політики чужим елементом, бо це є противне не лише духові конституції, але й інтересові держави.

Повстання в Сирії.

Кількасот осіб убитих і ранених.

ДАМАСК, 22. 2. ПАТ. Заворушення в Сирії перемінилися вже на повстання. Число вбитих вояків і населення доходить до кількасот осіб. Влада бере заручників, але це не помагає. Повстанці виступають рішуче проти мандату Франції і заявляються за обєднанням Сирії з Іраком. З Франції прибувають безупинно нові полки війська.

НОВИНКИ.

— Курс крою і шиття суконь — учителька п. Еля Одесницька. 2. Курс артистичних ручних робіт — учит. п. Марія Морачевська. 3. Курс модлярства — учить п. Міна Дрогомирецька. 4. Курс крою і шиття білля. 5. Курс трикотарства. 6. Курс куховарства і домашнього господарства — від 1-го березня 1936 в Кооперативі „Труд", Львів, Ринок ч. 39. 1566 1—3

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 17-11

— Святочний концерт у 75-ліття смерти Шевченка. 75-ліття смерти Шевченка вшанують усі співацькі товариства у Львові (Львівський Боян, Сурма, Бандурист) разом з Муз. Товариством ім. М. Лисенка концертом-фестівалем у виконанні ансамблю, зложеного з яких двох соток осіб, дня 15. березня в год. 12 вполудне у великій салі Міського Театру. Вступне слово виголосить проф. Петро Карманський. У програму свята ввійдуть хорові твори в супроводі симфонічної орхестри, з яких деякі, як „Заповіт" С. Людкевича, будуть уперве виконані, і „Бють пороги" М. Лисенка на мішаний хор і симфонічну орхестру в інструментації В. Барвінського та „Ой виострю товариша" С. Людкевича на мужеський хор із симфонічною орхестрою теж більшість громадян, що своєю приявою вшанують память Пророка, почує вперве. М. Голинський, як соліст на тому концерті, відспіває твори до слів Шевченка уклада Павла Печеніги-Углицького, незнаного на нашому терені композитора. В проекті є теж інсценізація „Гамалії" Т. Шевченка, підчас якої мужеський хор відспіває чотири твори (вийнятки з „Гамалії") М. Лисенка. Білети на це свято появляться в розпродажі у перших днях березня. Щоб оминути можливих непорозумінь (коли б білетів забракло), просимо їх раніше (особливо для гостей з провінції) замовляти у скарбника „Львівського Бояна" Д. Віхманина на адресу: Т-во „Рідна Школа", вул. Сикстуська ч. 46. Тільки ті замовлення будуть важні, при яких одночасно буде зложена ціна за відповідний білет або бодай задаток. Ціни білетів, як на оперні вистави.

— Нове видавництво і новий цінний твір. Як довідуємося, у Львові основалося нове українське видавництво „Український Видавничий Інститут", на чолі якого стоять дир. Микита Васильків, один з видавців Української Заг. Енциклопедії, і д-р Федів Ігор. Видавництво ставить своїм завданням видавати в першу чергу енциклопедичні твори, дарма, що ці видання з огляду на різні обставини, не можуть рахувати на легкий і скорий збут. Як перший твір новооснованого видавництва має появитися великий атлас України і суміжних країв під гол. ред. д-ра Кубійовича. Всі підготовні праці до нього вже покінчені й атляс вже друкується. В найближчих днях будуть розіслані проспекти, в яких громадянство дістане точні інформації про цей атляс та умовини передплати. Успішне закінчення хочби лише згаданого одного видання було би вже великим осягом в наі власним вкладом у наш культурний дорібок. Тому бажаємо новому видавництву повного успіху у його нелегкій праці.

Кара смерти за організування державного перевороту.

СОФІЯ, 22. 2. ПАТ. Нині рано суд оголосив присуд у двомісячнім процесі проти 27 військових за організування державного перевороту. Головного підс. полк. Велчева і майора Станчева, адютанта команданта софійського гарнізону суд засудив на кару смерти на шибениці за організування бунту в армії і намагання усунення уряду Тошева. Двох старшин засудив суд на 10 років вязниці, 8-ох на 8 літ вязниці, капітана летунства, який був звязковим між полк. Велчевом у Білгороді і змовниками у Софії суд засудив на 1 рік вязниці. 14 підсудних, між ними колишнього міністра фінансів Тодорова, ген. Саімова і директора поліції Начева суд увільнив.

Щоб не допустити до маніфестацій у хвилині відчитування присуду, влада наказала арештувати вранці багатьох старшин резерви. Зацікавлення процесом було таке велике, що нині вранці прохожі виривали собі з рук часописи, які подали зміст присуду. Засуджені не зможуть скористати з ласки короля, бо від перевороту 19. травня 1934. р. королеві відобрали право ласки супроти засуджених на кару смерти.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французькі комуністи та соціялісти дивуються чому досі не арештували Морраса, ані не замкнули щоденника „Аксіон Франсез".

Переговори між Німеччиною та її вірителями покінчилися договором, що обовязуватиме до 28. лютого 1937. Підписали його всі дотеперішні вірителі за винятком Італії, якій Німеччина вже все сплатила. Німеччина вивязалася зі своїх зобовязань головно завдяки т. зв. реґістер-маркам, тому задумує поширити їхнє пристосування, а крім того ввести ще подібні т. зв. райземарки.

Португальський премієр виголосив у парляменті промову, в якій зясував положення після перемоги лівиці в Еспанії. На поділ своїх кольоній Португалія ніколи не погодиться і на силу відповість силою. „Тому, що Ліга Націй безсила — ствердив премієр — треба самому бути сильним і мати добру армію".

ПЛЕБІСЦИТ В ЕСТОНІЇ.

ТАЛІН, 22. 2. ПАТ. На основі декрету президента республики в неділю 23. лютого ц. р. в цілій Естонії починається плебісцит, який скінчиться 25. лютого ц. р. Він вирішить справу скликання національних зборів, які рішатимуть про новий державний устрій Естонії. На випадок позитивного висліду плебісциту президент Естонії скличе національні збори, які у своїй праці над реформою устрою — згідно з декретом президента — керуватимуться такими тезами: Естонія лишається республикою з президентом з вибору, який виконує владу при допомозі уряду законодатних установ з двох палат. Перша палата матиме 80 членів, вибраних на основі загального, рівного і тайного голосування. Друга палата матиме 40 членів, яких вибиратимуть самоуправи, господарські професійні палати, культурно-освітні організації, університет, льотеріт та ін. 10-ох членів призначить президент. Національні збори скінчать свої праці до 6-ох місяців від хвилини їх покликання. Число уповноважених до голосування у плебісциті доходить до 740 тисяч осіб. На фреквенцію у голосуванні може мати вплив стан погоди. В Естонії морози доходять до 30 степенів.

СТРАШНА ПОШЕСТЬ ВІСПИ.

КАЛЬКУТА, 22. 2. ПАТ. В місті шириться страшна пошесть віспи. За останніх 15 днів померло 400 осіб. Створено спеціяльний шпиталь для недужих на віспу. Всі школи замкнені.

У польській державі є 100 тисяч дітей недорозвинених: калік та ідіотів. Це жертви алькоголізму батьків.

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження".

— Засідання Комісії Мови при НТШ у Львові відбудеться в понеділок 24. лютого ц. р. в год. 6. веч. у бібліотеці Т-ва.

— Хто виграв? В нинішнім дні тягнення державної клясової льотерії впали такі виграні: 10.000 зол. на ч.: 100996, 2.000 зол. на ч. 139808, 1.000 зол. на ч.: 14136 56240 93074 180243 193629, 500 зол. на ч.: 22326 52944 75867 127344 152503, 400 зол. на ч.: 10317 41879 111546 138177 173589.

— **Львівська хроніка.** При вул. Гроттера 7 покинув хтось крадене біля, постіль і одяг. — У шпиталі помер господар із Поляни, Кусьпіш, якого тесть Пелех і його родина поранили кинжалами та сікачем.

— **Краєва хроніка.** У Снятині поліція придержала 15-літнього Тад. Мішяка, учня III. гімназійної кляси, що втік із Станиславова, щоби вступити до абісинського війська. — Поліція викрила в Станиславові при вул. Зиблихевича 48 тайний дім сходин. — Станиславівський суд засудив на рік вязниці повитуху А. Пікульську з Пнева, що недозволеною операцією спричинила смерть своєї пацієнтки. — У Яблониці (Надвірнянщина) поліція ствердила, що реемігрант з Америки, Андр. Микицей дав розводи 120 подружжям, щоби приймати їх у члени „старокатолицької церкви".

— **Сильні морози.** На Европу нахлинула хвиля сильних морозів. Найзимніше у Польщі і в СССР. Метерольоги заповідають, що сильні морози потревають ще цілий тиждень. У Львові в суботу рано мороз доходив до 20 степенів, на Поліссю до 28 степенів. Наслідком зимна в СССР замкнули школи вже вдруге цієї зими. На Уралі замерзло 14 осіб, у Москві 4, в Ленінграді 7. Леди на Північнім німецькім морі спричинили численні катастрофи. Затонуло два рибацькі кораблі. У прибалтійських державах морози теж дуже сильні. Фінський залив замерз. Морська комунікація між Естонією та Фінляндією перервана.

— **Смерть славної ескімоски.** В останніх тижнях у Гренляндії панувала епідемія ангіни. Ескімоси не мають ні ліків ні лікарів. Коли прийшла звістка, що захворіла теж відома виконавчиня фільмових роль Мала, виїхало туди двох данських лікарів на поміч. Але було запізно; вона вмерла. Весь світ мав нагоди подивляти її у фільмах, основаних на підставі незвичайних репортажів данського дослідника д-ра Кнута Расмуссена. Різні фільмові підприємства пропонували Малій працю в себе, але вона не хотіла покидати своєї рідні та Гренляндії.

— **Смерть спортсменки.** Померла Шарльота Менсфільд, перша жінка, що пішки перейшла всю Африку від Капштаду до Каіра, разом 16.728 миль. Вона брала участь у виправах на кити та працювала в копальнях діямантів. Про її всякі пригоди є кілька книжок, написаних добрими авторами та очевидцями.

— **Поворот Ельсворта.** До Мельбурну вернулись на кораблі „Дісковері" полярний мандрівник Линкольн Ельсворт і пільот Голлік-Кенісн, які два місяці були відрізані від цивілізованого світа на Антарктичнім суходолі. Ельсворт, оповідаючи про свою виправу сказав, що вони летіли безупинно 11 годин над височинами, що є імовірно продовженням Альп. Вони осіли на плоскорівні без ледівників і заглибин. Три дні тримала їх там хуртовина. Не маючи бензини, знову мусіли осісти в 16 милях від т. зв. „Малої Америки". Годувались мясом тюленів і підтримували свого духа — гімнастикою.

— **12-кратна кара смерти на дегенерата.** Перед судом присяглих у Шверіні в Німеччині 25 днів ведеться розправа проти 65-літнього Адольфа Зеефільда за вбивство 12 нелітніх хлопців, яких дегенерат перед убивством знасилував. Прокуратор зажадав 12-кратної кари смерти і стерилізації за неморальні вчинки.

— **Мряки в Англії.** Цими днями вся Англія та Ляманш були вкриті густою мрякою так, що не тільки кораблі, але й рух на шляхах був зовсім припинений. Катастроф було чимало. У Ноттінгамі та Манчестері на одну добу вулиці завміли. Два літаки, що відлетіли з Парижа до Льондону, мусіли осісти по дорозі в Літльстоні, а третій завернув із дороги, бо не найшов Льондону. В усті Темзи зударились два вантажники; пароплав „Беновіс" сів на мілину в ширині Берісленду.

— **З Китаю вивозять мало чаю.** Китай переживає важку крізу тому, що впав вивіз чаю. З кожним роком вивозять його китайці на чужину щораз менше і тепер чай з першого місця як вивозний продукт, зійшов на шесте. Чаєві плянтації істнують тепер в Індії, на Цейльоні та Яві а навіть у Совітськім Союзі садять чай самі, замісць привозити його з Китаю.

— **Молотком по голові за повість.** У Льондоні найшли вчора у хаті молодого письменника Дугляса Боса з розбитим черепом. Арештували критика Дугляса Бертона. Бертон на поліції признався, що він мав з Босом гостру суперечку за те, що він у своїй повісті змалював головну героїню у поганому світлі. Критик ударив письменника тяжким молотком по голові.

— **100.000 долярів денного заробітку.** Урядовці від податків у Вашингтоні аж тепер відкрили, що один із американських громадян заробляв щоденно 100.000 долярів. Це голова одного з гарматних трестів Пер Самуель Дюпон де Немур. Він заплатив доходовий податок від 5 міліонів річно, хоч заробив 30 міліонів. Ніхто його не знає, ніхто про нього не пише. Живе сам дуже скромно і займається філянтропією; засновує зразкові школи і парки для бідних дітей, бо власних не має.

— **Різні вістки.** Відомий англ. державний діяч Вінстон Черчіль домагається, щоб здійснити давній проект будови підводного тунелю під каналом Ля Манш. — У Монте Карльо радила міжнародня дипльоматична академія; князь Монако приймав учасників у своїй палаті. — Цими днями скінчив відомий франц. письменник Роні 80 літ; він не перестав досі працювати. — У Сикстинській каплиці відсвяткували 14-ліття вибору на папський престіл Пія XI. — Новий англійський король казав приготовити собі нові апартаменти у Букінгемській палаті з модерними меблями. — 22-го ц. м. почався у Стокгольмі під головуванням Ріхарда Штравса міжнародній конгрес композиторів з участю 17 країн. — У німецьких містах відчувають недостачу масла та мяса; на ринках продають тільки заморожене мясо. — У каліфорнійській вязниці відкрили фабрику фальшивих банкнотів; вязні знаменито підробляли 10-долярівки

З кіна,

КІНО „ПАЛЯС": *„ОСТАННЯ СТАНИЦЯ"*.

Фільма зображає боротьбу англійських старшин із племенами Курдистану підчас останньої великої війни. Треба було стримати похід диких верховинців на Мезопотамію; жмінка англійських старшин бере на себе це дуже важке завдання серед небезпечних гір, пустинь і ворожого війська. Йде про те, щоб показати сміливість і сильну волю одиниці. Крім гарних образів природи і жорстоких сцен, які шматують нерви, нема в цій фільмі нічого більше. Головні ролі грають Клод Рейнс і Ґері Ґрант.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": *„ЗБІГЛЕЦЬ З ЯВИ"*.

Людина з темним минулим мусить утікати першим кораблем, що відпливає з Яви. Корабель цей веде небезпечний китаєць; на чердаку клітки з хижаками і молода пара випадкових пасажирів — закоханих. Страшна буря (виглядає вона чудово) викидає всіх на безлюдний беріг, де панують льви, тигри та пантери. Всі пасажири розсварені між собою борються взаємно і з наступом звірюк. Головну ролю грає Чарльс Бікфорд, який самим виглядом підходить до роль жорстоких, темних типів. Фільма вимагає сильних нервів, бо гине в ній страшною смертю кілька осіб

Дивогляди.

АВТОМ НА ВЕЖУ АЙФЛЯ

Давня світова вистава в Парижі мала як одну із своїх атракцій вежу Айфля. Минуло кільканадесять літ, вежа стоїть, досі її всі подивляють, та ось Париж підготовляє нову світову виставу на 1937. р. Один з париських інжинірів Бадеван висунув проект, щоб зробити із двох боків вежі Айфля таку рампу, якою моглиб виїздити на верх вежі — авта. Він упевняє, що цей спорт подобався би людям і легко можна би покрити кошти проектованої ним конструкції.

З ОСЛОМ ДО ЦИТРИНИ.

Підчас славного щорічного карнавалу на французькій Рівієрі відновили цього року перегони на ослах до... одної цитрини. Місцеві люди, головно селяни, у Ментоні, де ці змагання відбувались, прибрані у барвисті костюми, мали переїхати головною вулицею до одного саду на ослі і підчас переїзду схопити у відповідний мент малим списом цитрину. Першу нагороду дістала молода селянка, яку найчемніше слухав осел та яка вміла найзручніше колоти овочі.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

З культурно-суспільного життя в Зашкові. За останні місяці замітне оживлення життя і праці всіх культурно-освітніх та економічних товариств у Зашкові. Ще в дні 2. грудня м. р. відсвятковано заходом усіх товариств ювилей Митрополита Шептицького святочним концертом, на якого програму зложилися: вступне слово о. дек. Вол. Мармаша, декламації Богданка Граба, Андрія Мотики, Ромаля Р... та Мирослави Кутної і хорові точки мішаного хору під управою Степана Д.... Хорові точки і декламації були дбайливо підготовлені і вийшли якнайкраще. — Цьогорічна коляда на Рідну Школу принесла поважну квоту зл. 83.50. — В часі Різдвяних Свят аматорський гурток при чит. „Просвіти", що працює під проводом невтомного режисера Мих. Граба, виставив з успіхом „Вифлеємську Ніч" Лепкого, а 16. ц. м. в сусідньому Дорошеві Вел. драму „Ой Морозе, Морозенку". На найближчу неділю приготовлено виставу „Ми йдемо в бій". — Зорганізований при кружку Рідної Школи доріст, що начислює 55 членів, відбуває в зимових місяцях свої сходини правильно двічі в тиждень під проводом голови кружка. — Від 1. ц. м. заходом кружка „Союзу Українок" відбувається трикотарський курс, а від кількох днів також курс куховарства. Оба курси веде п. Михайлишин. Курсанток до 30. — В роковини 22. січня і бою під Крутами відбулася в неділю 9. ц. м. память за поляглих героїв, а вечором заходом читальні „Просвіти" святочна академія з багатою програмою. Академію відкрив голова чит. о. Вол. Мармаш. Гарно опрацьований реферат про значіння Крут виголосив абс. гімн. Любомир Лампіка. Міш. хор під управою Степана Даціва виконав бездоганно такі пісні: „Наша слава Україна", „Пора вставати", „Заквітчали дівчатонька" і „За Рідний Край"; мужеський хор під управою Любомира Лампіки відспівав „Стрілецьку вязанку". Програму академії доповнювали декламації абс. гімн. Теодора Кухара „Святі Гроби" Р. Купчинського та уч. І. кл. нар. Богданка Граба „Під Крутами". Обі декламації, зокрема малого Богданка, нагороджено рясними оплесками. Цю академію повторено з незміненою програмою в сусідньому селі Грядi. — Слід додати, що побіч живої праці культурно-освітніх товариств розвиваються гарно й кооперативи. І так споживча кооператива „Народній Дім" з двома крамницями, завдяки послідовній праці й енергії свого справника Івана Дрозди, саме на днях набула власну площу під будову другого кооперативного дому, у якому найде приміщення третя крамниця. Не лишається позаду і кредитівка „Єдність", яка при допомозі окремих збірщиків і подїлу села на райони пропагує успішно гасло дрібної ощадности та є одною з найсильніших кредитівок в околиці.

Спорт.

КРАЄВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

Спортова Рада УСС пригадує, що краєві лещетарські змагання почнуться в суботу 29. лютого і неділю 1 березня ц. р. зложеним бігом (скоки і 18 км.). Опісля 7, 8, 9. березня ц. р. відбудеться у Славську альпейська комбінація (зїзд і слальом) та отвертий конкурс скоків. Дальші змагання відбудуться знову у Львові, а саме: 12 березня — 30 км., 15. березня гінці і 22. березня межклюбові дружинові змагання.

Зголошення до краєвих лещетарських змагань слати до домівки УСС, Львів, Підвалля 7, до дня 28. лютого ц. р. Того дня в год. 20. відбудеться льосування.

ПЛИВАЦЬКІ ТРЕНІНГИ.

Пливацький Субреферат Львівщини подає до відома, що пливацькі тренінги будуть відбуватися постійно кожного четверга від год. 18.45—20 у критій пливальні при вул. Яблоновських 6. Білети по 50 сот. можна набути в „ЕКО" при вул. Сикстуській 29 та в харчівні „Основи", пл. Юра 5. Перша лекція 27. лютого ц. р.

ТОВАРИСЬКІ ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Лехія — Тім України, АЗС і Гасмонеї 4:3 (0:1, 3:0, 1:2).

Ворота для Лехії здобули: Гец. Труш та одна самовбивча; для Тіму Медвідь, Лішинський і Беднарич. Підчас перерви пописувалися фіґуровою їздою на совгах Кисілевич-Ловчинський, Марколь і Свобода. Видців 500. Весь дохід призначено на допомогу бездомним.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА КОРДОНОМ.

БЕРЛІН. **Польща — Мадярщина 1:1 (1:1, 0:0, 0:0).**

У четвер вечором на спортовім грищі відбулися міждержавні гаківкові змагання. Зацікавлення велике. Велику Спортову палату виповнили глядачі вщерть.

ГАМБУРҐ. **Німеччина — Японія 5:2 (2:1, 2:0, 1:1).**

На змаганнях було 7.000 видців.

ПРАГА. **Америка — Л. Т. Ц. (Прага) 8:1 (3:0, 2:0, 1:1).**

Американські змагуни виграли з празькою гаківковою дружиною Л. Т. Ц. у четвер вечором. У Празі ніхто не сподівався такої гаківкої програної.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва".

Снятин:

23. II. Дума про Нечая.
24. II. Гарно шитий фрак.
25. II. Ой не ходи Грицю (нова постанова).
26. II. Шан-Тонг.
27. II. Ой Морозе Морозенку.
28. II. Мазепа.
29. II. Стефко.

Режисерія театру викінчує постанову релігійної містерії „Голгофта". Рівночасно повідомляємо аматорські гуртки Снятинщини, що театр улаштовує аматорські курси.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Східниця:

23. II. „Гори говорять".

Дрогобич.

24. II. Лев в Абісинії.
25. II. Дівча в Маслосоюзу (вдруге).
26. II. Гори говорять.

Трускавець.

27. II. Дівча в Маслосоюзу.
28. II. Отаман Пісня.
29. II. Лев в Абісинії.

З Трускавця іде театр до Самбора.

Великий Міський Театр.

Неділя, 23. лютого. год. 3.30 попол. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою; год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт".

Понеділок, 24. II. З причини ген. проби „Балю в Савою" театр нечинний.

Вівторок, 25. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль в Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Демсовського.

Середа, 26. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль в Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Демсовського.

Четвер, 27. II. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль в Савою" виступ І. Кульчицької та Каз. Демсовського.

Театр Рівнородностей.

Неділя, 23. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Понеділок, 24. II. година 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Вівторок, 25. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Середа, 26. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Четвер, 27. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Карієра" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Ц. К. вальс".
ВАНДА: „Смерть відпочиває", „Створена для цілування".
ГРАЖИНА: „Нехай тільки мене".
КАСІНО: „Почалося від цілунку" (Джон Крефорд).
КОЛІСЕЙ: „Кімната ч. 309" і ревія.
КОПЕРНИК: „Останні дні Помпеїв" і кольорова гротеска.
МАРИСЕНЬКА: „Збігдець із Яви".
МІРАЖ: II шампанська ніч", Ясновидець-телепат.
МУЗА: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра.
ПАН: „Дві Йовсі".
ПАКС: „Тунель".
ПАЛЯС: „Остання стійка".
РАЙ: „Додик на фронті" (Димша).
СВІТ: „Пісня козака".
СТИЛЕВЕ: „Весела розведениця", ревія „Миляні баньки".
ТЕНЧА: „Прощак із Багдаду".
ТОН: „Зов диких".
УТІХА: „20.000 літ у Сінг-Сінг" і ревія.
ХИМЕРА: „Метрополітен" (з Льоренсом Тибетом).

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Маріяцька 5.)

Тироль.

Закордонне радіо.

Неділя, 23. лютого 1935.

Берлін (356,7) 12.00 Музика, 14.15 Весела всячина, 19.00 Солісти, **Будапешт** (549,1) 12.30 Концерт оп. музики, 15.50 Сальон. музика, 17.00 Циг. музика, **Відень** (506,8) 12.55 Популярна музика, 17.55 „Бадь прачок" вес. авд., **Мінхен** (405,4) 13.00 Легка музика, 15.05 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13.10 Концерт орх., 14.30 Шопенівський концерт, 16.00 Муз. пополудне, **Ляйпціг** (382,2) 15.00 Форт. твори Шумана, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 21.35 „Примадона" оп. Пієтрія, **Братислава** (298,8) 18.15 Два фортепіяни, **Прага** (470,2) 19.05 Веселі рефрени, **Мілано** (368,6) 20.35 „Орфеїда" оп. Маліпера, **Париж** (1648) 23.45 Танк. музика.

Понеділок. 24. лютого 1936.

Прага (470,2) 12.35 Легка музика, 17.40 Форт. ресітадь, 19.30 Опера, **Будапешт** (549,5) 13.30 Концерт симф. орх., 17.25 Форт. ресітадь, 19.10, 21.00, 23.20 Циг. й танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Від другої до третьої музики на світі, 16.00 Муз. пополудне, 22.30 Пісні при вині, **Братислава** (298,8) 15.00 Концерт орх., 17.15 Соло на альтівці, **Ляйпціг** (382,2) 16.30 Німецькі пісні, 20.30 Радіобаль, **Кошиці** (259,1) 17.15 Циг. музика, **Берлін** (356,7) 17.20 Форт. ресітадь, 22.30 „Добравіч" — концерт солістів, **Мінхен** (405,4) 18.00 Нірабергська всячина розр. конц., **Відень** (506,8) 10.10 Вес. вечір, 20.30 Карнавал, радіопопурі, **Кельн** (455,9) 20.10 Мельодія радости, вес. вечір, **Рим** (420,8) 20.35 Симф. концерт **Париж** (1648) 21.00 Камер. музика, **Мілано** (368,6) 22.15 Камер. музика.

Вівторок, 25. лютого 1936.

Ляйпціг (382,2) 12.00 Популярний концерт. 20.10 „Шиста лиляка" оп. І. Штравса, **Мінхен** (405,4) 13.15 Популярна музика, 18.00 Мельодії карнавалу, давні й нові пробоєвики, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Арфа в віольончелі — солісти, 9.00 Карнавал. танки, **Берлін** (356,7) 14.15 Веселий карнавал, 16.00 Нова камер музика, 17.00 Солісти, 20.10 „Берлін танкове" музика з ріжних дьокадів, **Відень** (506,8) 22.10 Карнаваловий концерт, **Прага** (470,2) 17.00 Скрипковий ресітадь, 20.20 Карнавал і піст — вес. авд., **Будапешт** (546,5) 17.50 Твори Чайковського, **Братислава** (298,8) 17.50 Спів ресітадь, **Кельн** (455,9) 10.10 Карнавал 1936 р. **Рим** (420,8) 20.35 Вечір джезу, **Мілано** (368,6) 20.35 „Сесилія" рел. поема Л. Рефіччі, **Париж** (1648) 21.00 Богема" Пуччіні, „Паяци" оп. Леонкавалля.

Львівське радіо.

Неділя, 23. лютого 1936.

9.00 **Раншня авдиція**, 10.00 Богослуження, опісля: З опер Джузепе Верді — гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театральна всячина. 12.15 Музичний поранок симф. орхестри, спів Ір. Цивінська; у перерві в год. 13.00 Театр Уяви: „Борис Годунов" Ол. Пушкіна (фрагмент). 14.00 „Подружє оголошення" ірончна новеля Вол. Пежинського, 14.20 Сальонова музика, пісоньки в вик. Рпш. Грукса в гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Лісові актуалії, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.45 Молоко та його шлях до консумента, 16.00 Хвилина питань для старших дітей, 16.15 Рекляновий концерт, 16.30 Легка музика з гр. пл., 16.55 Театр Уяви в чужих (голяндський): „Смерть паперу" комедія Вальтера Гріша й Г. Л. Ваніша, 17.30 Орх. концерт, солісти, 19.40 Спортові вістки, 19.45 Літературні новини, 20.00 Твори Фр. Шуберта у вик. М. Йонасівни й Ст. Вітаса (спів), 20.75 Вийми з творів Н. Пасудського, 20.50 Вечірній денник. 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Прогулька на гори Пентелікон (фейл.), 21.45, 21.46 Спортові вістки, 22.00 Концерт орхестри, 22.30 Музика з гр. пл.

Понеділок, 24 лютого 1936.

6.30 Раншня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Жовква та її справи, 12.25 Сальонова музика, орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Година спогадів — гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 У карнавалі — гр. пл., 16.00 Лекція німецької мови, 16.15 Концерт орх., 17. Вартість родини: В обороні дитини. 17.15 Хвилина поезії: Фрагмент „Пана Тадея" Юл. Словацького, 17.20 Концерт Данового хору, 17.50 Гутірка: Прикмети природи неоживленої в Польщі, 18.00 Форт. ресітадь, 18.30 Листи від дітей, 18.40 Спів. ресітадь Н. Фінклера (бас) у супр. фортепіяну, 18.55 Актуальна господарська гутірка, 19.05 Сільва рерум, 19.20 Рекляновий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Господарська гутірка, 20.00 „На остаток" карн. авд., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Віденські пісоньки у вик. Грети Гурнай 21.30 „Від Дмовського до Клячка" (критика давніх літ), 12.00 Авдиція з нагоди нац. свята Естонії: 1) промова мін. Лібіцького, 2) музична частина, 22.30, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 25. лютого 1936.

6.30 Раншня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.08 Полудневий денник. 12.15 Для мол. дітей: „Про Пиданка, що не хотів митися", 12.30 Концерт камер. орхестри, маловідомі балети, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Славні вальці з гр. пл., 16.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка муз. з гр. пл., 16.00 Скринька ПКО., 16.15 Скрипковий ресітадь, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 В дчит: Скарби Польщі, 17.15 Театр Уяви: „Нікольо Паганіні" авд. Ст. Надзіна, 17.50 Куток мови. 18.00 „В Еспанії" з гр. пл.. 18.30 Техн. скрипька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Форт. ресітадь, 19.00 Участь краєвих шкіл у життї польської молоді в закордоні, 19.30 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Приповідки" монольог Альф. Польгара, 20.10 Концерт симф. орх., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 „Як бавилися в карнавалі тому 30 літ?" легка муз. авдиція з конферансієркою й орх., 21.40 Прощання карнавалу (дві орхестри к солісти, подвійний вок. квартет), 23.05 Оповідання: „Про мудрого короля Матвія та дурного змія Сульока", 23.15 „Кінець карнавалу" з гр. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.23.25.

У Варшаві були такі курси: Бельгія 89.30, 89.48, 89.12, Берлін 213.45, 213.95, 212.92, Голяндія 360.15, 360.87, 359.43, Льондон 26.17, 26.24, 26.13, Н. Йорк 5.24 і 3/8, 5.25 і 5/8, 5.23 і 1/8, Ню Йорк тел. 5.24 і 5/8, 5.25 і 7/8, 5.23 і 3/8, Париж 35.01, 35.08, 34.97. Прага 21.96, 22.03, 21.92, Швайцарія 173.30, 173.64, 172.96. Мадрид 72.60, 72.75, 72.45.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	18.25	18.50
Пшениця зб.	17.75	18.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22-го лютого ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·75 „
1 л. молока від 11. І. 1936	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	3·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 24. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахописарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг І. кл.	1·00 зол.
Курки товсті з острогами І. кл.	0.95 „
Індики товсті І. кл.	1.00 „
Індички товсті І. кл.	1.10 „
Пантарки товсті І. кл.	1.20 „
Качки товщені І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

VIII. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Спілки з обмеженою відповідальністю
Мінеральний Живець „ЧЕРЧЕ",

відбудуться 5. березня 1936 р., в год. 6/в попол. в дирекційній салі Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20, І. пов., з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з останнього Загального Збору.
2) Звіт з діяльности і замкнення рахунків за діловий рік 1935.
3) Звіт Провірної Комісії з внеском на уділення абсолюторії.
4) Внесення Надзірної Ради в справі розділу чистого зиску за 1935 рік.
5) Переносення уділів давних спільників на нових і передаговання договору Спілки.
6) Внески і запити.

1568 Надзірна Рада.